รายงานผลการสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ปี 2561

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลงานฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจาก
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)
ประจำปี 2561

รายงานผลการสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ปี 2561

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลงานฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจาก
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)
ประจำปี 2561

คำนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การบริการวิชาการสู่ชุมชน โดยได้จัดทำรายงานผลการสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ปี 2561 อันเป็นผลเนื่องจากความร่วมมือระหว่างการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่นำมาเผยแพร่ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รายงานความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน เป็นข้อมูลในการยกระดับการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าและเขื่อน ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมถึงสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่ดีของโรงไฟฟ้าและเขื่อน ในการเสริมสร้างการบริหารและการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และหวังว่าผลการประเมินดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) ต่อไป

ขอกราบขอบคุณคณะผู้บริหาร พนักงาน และเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ที่ให้คำปรึกษา รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือด้านข้อมูลจนงานสำรวจในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะที่ดีเพื่อร่วมกันในการพัฒนาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
พฤศจิกายน 2561

ชื่องานสำรวจ: รายงานผลการสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ปี 2561
ผู้วิจัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ปีที่สำรวจ: 2561
คำสำคัญ: การยอมรับของชุมชน / ชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

บทคัดย่อ

การสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง โดยสุ่มตัวอย่างจากประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) รวมทั้งสิ้น 5,600 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 5,600 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อนำมาหาค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการสำรวจพบว่า

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 5,600 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 – 5 คน อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป และมีระยะห่างจากบ้านพักถึงโรงไฟฟ้า ตั้งแต่ 5 กิโลเมตรขึ้นไป

2. การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน พบว่า โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = .610) คิดเป็นร้อยละ 81.40 และหากพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ลำดับแรก ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = .732) คิดเป็นร้อยละ 82.60 รองลงมา ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = .779) คิดเป็นร้อยละ 81.60 ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = .774) คิดเป็นร้อยละ 81.00 และด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. = .772) คิดเป็นร้อยละ 80.60 ตามลำดับ

3. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน โดยให้ความสำคัญในเรื่องโรงไฟฟ้าและเขื่อนช่วยให้ชุมชนมีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 40.19 รองลงมา ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น ช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30.95 และโรงไฟฟ้าและเขื่อนสนับสนุนชุมชนในการสร้างอาชีพเสริม การกีฬา และการศึกษาของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 28.86 ตามลำดับ

ส่วนแนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่อง โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีแผนการปรับปรุงคุณภาพของกระแสไฟฟ้าและการจัดการน้ำทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ร้อยละ 36.37 รองลงมา โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรส่งเสริมกิจกรรม/โครงการ

ต่าง ๆ ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 35.37 และโรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีศูนย์การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนในชุมชน ร้อยละ 28.26 ตามลำดับ

4. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าใหม่ทดแทนโรงไฟฟ้าที่กำลังหมดอายุ โดยให้ความสำคัญในเรื่อง กระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นต่อชุมชนต้องสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนเพื่อประสิทธิภาพในการผลิตกระแสไฟฟ้าที่เพียงพอต้องการใช้งาน ร้อยละ 43.83 รองลงมา โรงไฟฟ้าทดแทนสามารถส่งกระแสไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง และเกิดความเสถียรในการใช้งาน ร้อยละ 31.98 และโรงไฟฟ้าทดแทนเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาความเจริญของชุมชน ทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นในอนาคต ร้อยละ 24.19 ตามลำดับ

ส่วนแนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่อง ควรส่งเสริม / ให้ความรู้ในการใช้พลังงานทดแทนที่ได้จากธรรมชาติ อาทิ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานน้ำ เป็นต้น ร้อยละ 42.86 รองลงมา ควรสำรวจและปรับปรุงคุณภาพของระบบการผลิตและการส่งกระแสไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 33.03 และควรคำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชน ร้อยละ 24.11 ตามลำดับ

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		ข
สารบัญ		จ
สารบัญตาราง		ช
สารบัญภาพ		ฌ
บทที่		
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
	ขอบเขตของการวิจัย	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
	แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ	5
	แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และเข้าใจ	7
	แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร	11
	แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	21
	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	25
3	วิธีดำเนินการวิจัย	26
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล	33
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	36
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชน รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	40
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
	สรุปผลการวิจัย	42
	อภิปรายผล	43
	ข้อเสนอแนะ	45

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

บรรณานุกรม..... 47
ภาคผนวก..... 50
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม..... 51
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์ความสอดคล้องของคำถาม..... 55
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นรายข้อ..... 58
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ..... 60
ภาคผนวก จ ภาพประกอบ..... 64
คณะผู้ดำเนินงาน..... 68

สารบัญตาราง

ตาราง **หน้า**

4.1 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคล..... 33
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ของข้อมูลส่วนบุคคล..... 35
4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ..... 36
4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน..... 37
4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน... 38
4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน..... 39
4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน รายด้านและภาพรวม..... 39
4.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน..... 40
4.9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าใหม่ทดแทนโรงไฟฟ้าที่กำลังหมดอายุ.. 41

สารบัญภาพ

ภาพ **หน้า**

2.1 แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์..... 19
2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 25
3.1 ขั้นตอนในการดำเนินการสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน..... 30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้องค์กรต่าง ๆ รวมถึงการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ต้องเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยในด้านสังคม การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จะปรับวิธีสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการต่าง ๆ ในรูปแบบใหม่ โดยจะมุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นด้วยการสื่อสารสองทางให้ความรู้สร้างความเข้าใจกับชุมชนและสังคม ให้ได้รับทราบข้อมูลโครงการทุกประเด็น ทั้งข้อดีและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างเปิดเผย โปร่งใส ชุมชนสามารถซักถามแสดงความคิดเห็นได้โดยตรง ให้ใช้สิทธิชุมชนตามกฎหมายอย่างเต็มที่ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อนำไปสู่ข้อตกลงร่วมของชุมชนที่ชัดเจน

ขณะเดียวกัน กฟผ. จะพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อให้การเพิ่มขึ้นของพลังงานหมุนเวียนนี้เป็นไปอย่างราบรื่น เช่น พัฒนาโครงการระบบส่งไฟฟ้ารองรับพลังงานหมุนเวียนตามแผน PDP ให้แล้วเสร็จตามกำหนด พัฒนาระบบส่งไฟฟ้าเชื่อมโยงภูมิภาคต่าง ๆ ให้เข้มแข็ง พัฒนาระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดให้การผลิตและจ่ายพลังงานไฟฟ้ามีเสถียรภาพ พัฒนาระบบกักเก็บพลังงาน เป็นต้น รวมถึงจะนำงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพระบบผลิตและส่งไฟฟ้า ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมาใช้ รวมถึงต่อยอดนวัตกรรมเดิมที่ประสบความสำเร็จแล้วมาสร้างเป็นธุรกิจใหม่ ๆ ควบคู่กันไปด้วย

กฟผ. ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตไฟฟ้าและบริหารจัดการพลังงาน ได้แสวงหาพันธมิตรที่เชี่ยวชาญด้านอื่น ๆ มาร่วมกันสร้างประโยชน์ให้กับประเทศ นอกจากนี้ กฟผ. พร้อมนำนวัตกรรมและวิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ มาใช้พัฒนาองค์กรในทุกด้าน เพื่อให้ กฟผ. เป็นองค์กรหลักในการสร้างความมั่นคงให้กับระบบไฟฟ้าของประเทศ ให้ประเทศชาติพัฒนาและประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม ตามวิสัยทัศน์ของ กฟผ. คือ “นวัตกรรมพลังงานไฟฟ้าเพื่อชีวิตที่ดีกว่า”

ดังนั้นนอกเหนือจากที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จะต้องมีหน้าที่ในการผลิต ส่ง และจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ ด้วยคุณภาพที่เชื่อถือได้ ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมแล้ว การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สาธารณชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอีกด้วยอย่างไรก็ดี การที่มีโรงไฟฟ้าและเขื่อนตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ย่อมส่งผลต่อชุมชมทั้งในด้านการดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และด้านสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งผลดังกล่าวมีทั้งผลในเชิงบวก อาทิ การเข้าถึงระบบสาธารณูปโภค รายได้ของคนในชุมชนที่เพิ่มสูงขึ้น และการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขที่ดีขึ้น เป็นต้น และผลในเชิงลบ อาทิ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต่อสุขภาพ เป็นต้น ผลกระทบเหล่านี้เองทำให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสื่อสาร และการดำเนินงานร่วมกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้าใจ สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดี และดำเนินงานร่วมกันกับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อโรงไฟฟ้าและเขื่อนได้รับการยอมรับ และ

การสนับสนุนจากคนในชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อนแล้ว การดำเนินการในปัจจุบันและในอนาคตย่อมเป็นไปได้อย่างราบรื่นมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำการสำรวจการยอมรับจากชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ในสายงานที่รับผิดชอบทั่วประเทศอย่างเป็นระบบถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวมาใช้ในการสร้างกลยุทธ์ทั้งด้านการสื่อสาร และการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากกิจกรรมที่โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดขึ้น และทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว ทั้งยังเพื่อให้โรงไฟฟ้าและเขื่อนสามารถดำเนินภารกิจ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อนสืบไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน และด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน

2. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) ดังนี้

1) โรงไฟฟ้าพระนครใต้	จังหวัดสมุทรปราการ
2) โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ	จังหวัดนนทบุรี
3) โรงไฟฟ้าวังน้อย	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4) กฟผ. แม่เมาะ	จังหวัดลำปาง
5) โรงไฟฟ้าน้ำพอง	อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
6) โรงไฟฟ้าบางปะกง	จังหวัดฉะเชิงเทรา
7) โรงไฟฟ้าภาคใต้	จังหวัดกระบี่
8) โรงไฟฟ้าจะนะ	จังหวัดสงขลา
9) เขื่อนภูมิพล	จังหวัดตาก
10) เขื่อนสิริกิติ์	จังหวัดอุตรดิตถ์
11) เขื่อนวชิราลงกรณ	อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
12) เขื่อนศรีนครินทร์	อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

13) เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

14) เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะห่างจากบ้านพักถึงโรงไฟฟ้า

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน และด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน

4. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ ดำเนินการในช่วงเดือนกันยายน – พฤศจิกายน 2561

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเกิดประโยชน์แก่หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เพื่อทราบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

2. เพื่อเป็นข้อมูลในการยกระดับการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าและเขื่อน ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน

3. เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กรที่ดีของโรงไฟฟ้าและเขื่อน ในการเสริมสร้างการบริหารและการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้วิจัยได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การยอมรับ หมายถึง สิ่งที่สนใจและได้รับความนิยมจากนักวิจัยอย่างแพร่หลาย แต่ต่อมาพบว่า กระบวนการยอมรับมีข้อบกพร่องหลายประการด้วยกัน คือ กระบวนการยอมรับไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามกระบวนการก็ได้บางขั้นตอนอาจถูกข้ามไป และจะเกิดการยอมรับในขั้นตอนใดก็ได้ หรือไม่จำเป็นต้องจบโดยการยอมรับนวัตกรรมนั้น ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน และด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน

1.1 ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ หมายถึง การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนในชุมชนทำให้การใช้ไฟฟ้าของประชาชนในอำเภอราบรื่น ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ไฟฟ้าให้แก่ประชาชน รวมถึงมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนใช้ไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน หมายถึง โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดกิจกรรมช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน มีส่วนช่วยในการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ของชุมชน รวมถึงการจัดโครงการส่งเสริมด้านการศึกษา สุขภาพ และกีฬาแก่ชุมชน

1.3 ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน หมายถึง โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

1.4 ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน หมายถึง โรงไฟฟ้าเดิมใช้การไม่ได้จำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน ที่ไม่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชน

2. การรับรู้และเข้าใจ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยผ่านกระบวนการตีความหรือแปลความหมายของข้อมูล สิ่งเร้าจากอวัยวะรับความรู้สึกแล้วจึงแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจจากการตีความนั้น อันจะนำไปสู่การตอบสนองต่อไป โดยเป็นการแสดงออกถึงทัศนคติ ความพึงพอใจในงานบริการ และความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ

3. ประสิทธิภาพขององค์กร เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร คือ วิธีการแบบองค์รวมเพื่อช่วยให้องค์กรสามารถสร้างและประสานขีดความสามารถ กระบวนการ ทัศนคติและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สิ่งที่เน้นเป็นพิเศษ ได้แก่ การจัดการความเปลี่ยนแปลง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลการศึกษาการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสาร ข้อมูล ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญและนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และเข้าใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร
4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ

ความหมายของการยอมรับ

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ ไว้ดังนี้

จุฑามาศ ปินทุกาศ (2552) ได้ให้ความหมายของการยอมรับ หมายถึง การที่ประชาชนได้เรียนรู้โดยผ่านการศึกษา สามารถบรรยายได้โดยผ่านขั้นการรับรู้การยอมรับจะเกิดได้หากมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้นั้นจะได้ผลก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ทดลองปฏิบัติเมื่อเขาแน่ใจว่าสิ่งประดิษฐ์นั้นสามารถให้ประโยชน์อย่างแน่นอนจึงกล้าลงทุนซื้อสิ่งประดิษฐ์นั้น

จุรีพร กาญจนการุณ และวาสนา วงค์ฉายา (2553) ได้ให้คำนิยามของ การยอมรับ หมายถึง การตัดสินใจที่จะนำนวัตกรรมนั้นไปใช้อย่างเต็มที่เพราะนวัตกรรมนั้นเป็นวิถีทางที่ดีกว่าและมีประโยชน์กว่าซึ่งการยอมรับนวัตกรรมเป็นกระบวนการเริ่มต้นตั้งแต่บุคคลหรือชุมชนได้สัมผัสนวัตกรรม ถูกชักจูงให้ยอมรับนวัตกรรม การตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธ ปฏิบัติตามการตัดสินใจและยืนยันการปฏิบัตินั้น กระบวนการนี้อาจช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือ ตัวบุคคล ชุมชนและลักษณะของนวัตกรรมในด้านองค์ประกอบในการยอมรับนวัตกรรมนั้น

อดิศักดิ์ ภูสิทธิ์วงศานุยุต และคณะ (2555) ได้ให้ความหมายของการยอมรับ หมายถึง กระบวนการที่จะนำไปสู่ความเชื่อในสิ่งที่ได้รับ ซึ่งจัดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในจิตใจ ภายหลังจากได้รับสารกระตุ้นให้เกิดความสนใจ แล้วผู้รับสารจะตีความหมายของสารนั้น ทำให้เข้าใจมากขึ้นจนกระทั้งเกิดทัศนคติในสิ่งที่ได้รับ

เกวรินทร์ ละเอียดดีนันท์ (2557) ได้ให้ความหมายของการยอมรับ หมายถึง การที่ประชาชนได้เรียนรู้ผ่านการศึกษาโดยขั้นตอนการรับรู้ การยอมรับจะเกิดขึ้นได้หากมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้นั้นจะได้ผลก็ต่อเมื่อ บุคคลนั้นได้ทดลองปฏิบัติจนเมื่อเขาแน่ใจว่าสิ่งประดิษฐ์นั้น สามารถให้ประโยชน์อย่างแน่นอน เขาจึงกล้าลงทุนสร้างหรือซื้อสิ่งประดิษฐ์นั้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การยอมรับ

เป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในการรับเอาสิ่งใหม่มายึดถือปฏิบัติด้วยความเต็มใจ โดยที่พฤติกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นกระบวนการและมีระยะเวลา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การยอมรับ หมายถึง สิ่งที่สนใจและได้รับความนิยมจากนักวิจัยอย่างแพร่หลาย แต่ต่อมาพบว่า กระบวนการยอมรับมีข้อบกพร่องหลายประการด้วยกัน คือ กระบวนการยอมรับไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามกระบวนการก็ได้บางขั้นตอนอาจถูกข้ามไป และจะเกิดการยอมรับในขั้นตอนใดก็ได้ หรือไม่จำเป็นต้องจบโดยการยอมรับนวัตกรรมนั้น

กระบวนการยอมรับ

จุรีพร กาญจนการุณ และวาสนา วงค์ฉายา (2553) ได้แบ่งกระบวนการยอมรับ ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นของการรับรู้หรือขั้นของการทราบข่าว (awareness stage) เป็นขั้นที่ทราบว่าสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้น แหล่งที่ทราบข่าวจะมาจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือพ่อแม่ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง และสื่อมวลชนต่าง ๆ ขั้นรับรู้เป็นขั้นที่บุคคลได้รับรู้ว่ามีแนวคิดหรือนวัตกรรม แต่ยังไม่มีความรู้สึกซึ่งเกี่ยวกับเนื้อหาและรายละเอียดต่าง ๆ การรับรู้ที่สำคัญที่เกี่ยวกับกระบวนการยอมรับ ได้แก่ การรับรู้ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกบนวัตกรรมเพิ่มเติม หรือการรับรู้ที่จะนำไปสู่ขั้นต่อไปของกระบวนการยอมรับ

2. ขั้นของความสนใจ (interest stage) เป็นขั้นที่ผู้ที่จะรับสิ่งใหม่ได้มีความสนใจในรายละเอียดอย่างมากและคิดว่าสิ่งใหม่นี้คงจะเป็นประโยชน์จึงเข้าไปศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ จากผู้นำหรือจากหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใหมในขั้นนี้จะเกิดความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม ซึ่งในขั้นนี้ยังไม่มีการประเมินนวัตกรรมเข้ากับสถานการณ์ที่แท้จริงของแต่ละบุคคลเพียงแต่ต้องการความรู้เพิ่ม ฉะนั้นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม การแสวงหาข้อมูลในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนมากกว่าขั้นที่ 1

3. ขั้นของการประเมินผลหรือประเมินค่า (evaluation stage) เป็นขั้นของการตัดสินใจ ในการคิดว่าสิ่งใหม่นั้นดีแค่ไหนเพียงไร มีอะไรเป็นผลดีและผลเสียบ้าง บุคคลใช้ความสามารถทางสมองเพื่อจะประเมินนวัตกรรมเข้ากับนวัตกรรมของตน ขั้นนี้เป็นการทดลองในระดับความคิด (mental trial) ถ้าประชากรมีความรู้สึกว่านวัตกรรมมีคุณค่าและมีประโยชน์ก็จะลงมือทดลองทำดูซึ่งประชากรแต่ละคนยอมมีความไม่แน่ใจในผลที่จะได้รับจากนวัตกรรม ประชากรจะมีความรู้สึกว่าจะต้องเสี่ยงเนื่องจากความไม่รู้จริงและไม่เคยมีประสบการณ์ขั้นนี้ประชากรต้องการแรงกระตุ้นจากเพื่อน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญของขั้นนี้ คือ การสร้างความรู้สึก (affective) ที่ดีต่อนวัตกรรม ฉะนั้น ความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ในขั้นที่ 2 (ขั้นของความสนใจ) จะเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้ขั้นนี้ประสบผลสำเร็จและต่อเนื่องไปยังกระบวนการในขั้นที่ 4

4. ขั้นของการทดลอง (trial stage) เป็นขั้นสำคัญที่จะได้ตัดสินใจลงไปว่าจะพิจารณาทดลองถ้าได้ผลดีก็จะนำไปปฏิบัติต่อไป เป็นขั้นที่ได้ลงมือทดลองทำดูเพียงบางส่วนในสถานการณ์จริงของเขาเอง เป็นการย้ำความไม่แน่ใจว่าผลจะดีจริงอย่างที่เขาคิดในขั้นของการประเมินหรือไม่ในขั้นนี้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีทำ (how to knowledge) มีความสำคัญมาก ในขั้นนี้ตัวแปรทางเศรษฐกิจจะสามารถอธิบายได้ดีกว่าตัวแปรอื่น ๆ ดังนั้น การดำเนินงานในขั้นของการทดลองต้องระมัดระวังให้ถูกต้องตามหลักวิชา เพื่อให้ได้ผลงานที่ได้มีประสิทธิภาพและเกิดเป็นแรงจูงใจที่จะยอมรับในขั้นต่อมา

5. ขั้นการยอมรับ (adoption stage) เป็นขั้นที่ตัดสินใจว่าจะยอมรับสิ่งใหม่หรือมีการประเมินผลมาก่อน แล้วจะตกลงใจว่าจะยอมรับหรือไม่ ระยะนี้อาจต้องใช้เวลาบ้างในการรับสิ่งใหม่ และเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการยอมรับเอาสิ่งใหม่ไปใช้อย่างเต็มที่

เกวรินทร์ ละเอียดดีนันท์ (2557) ได้แบ่งกระบวนการยอมรับ ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตระหนักหรือขั้นตื่นตัว (awareness stage) เป็นขั้นที่บุคคลรู้ว่ามีความคิดใหม่ สิ่งใหม่หรือนวัตกรรมเกิดขึ้น แต่ยังขาดความรู้เพิ่มเติมกับนวัตกรรมนั้น

2. ขั้นสนใจ (interest stage) บุคคลเริ่มมีความสนใจในนวัตกรรมและพยายามแสวงหาข้อมูลหรือความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น

3. ขั้นประเมินผล (evaluation stage) บุคคลจะทำการประเมินผลในสมองของตนเอง โดยลองนึกว่าถ้ายอมรับนวัตกรรมนั้นมาใช้ปฏิบัติแล้วจะเหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบันหรืออนาคตหรือไม่จะให้ผลคุ้มค่ากับความเสี่ยงภัยหรือไม่

4. ขั้นทดลอง (trial stage) บุคคลจะนำนวัตกรรมมาลองใช้หรือลองปฏิบัติในวงจำกัดก่อนเพื่อดูว่านวัตกรรมนั้นมีประโยชน์เข้ากับสถานการณ์ของตนเองหรือไม่

5. ขั้นยอมรับ (adoption stage) บุคคลยอมรับนวัตกรรม โดยนำนวัตกรรมมาใช้อย่างเต็มที่สม่ำเสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และเข้าใจ

ความหมายของการรับรู้

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ ไว้ดังนี้

ชนัญชิดา คำมินเศก (2552) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่คนเราจะเข้าใจสิ่งเร้าหนึ่งที่ปรากฏหับประสาทสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของเรา การรับสัมผัสเป็นเพียงข้อมูลดิบ แต่ข้อสรุปที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากอวัยวะรับสัมผัสเข้าด้วยกันนั้นเป็นการรับรู้ นอกจากนี้การรับรู้ยังเป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการ แรงจูงใจ และทัศนคติของผู้รับสารอีกด้วย

พัชรียา สุตา (2555) ได้กล่าวถึงการรับรู้ ว่า ถึงแม้มนุษย์จะถูกโจมตีด้วยสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา มีสิ่งที่ป้อนเข้าสู่การรับรู้ของมนุษย์อยู่ตลอด ซึ่งสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ จำนวนมากขึ้นอาจก่อให้เกิดความสับสนหรือความเข้าใจผิดต่อสิ่งแวดล้อมของเราได้ อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มว่าจะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากการรับรู้ไม่ได้มีหน้าที่ของการเปิดรับข้อมูลทางความรู้สึกทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาทั้งหมดแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น มากไปกว่านั้นการรับรู้เป็นกระบวนการที่มีการคัดเลือกกลั่นกรองเปิดรับเฉพาะสิ่งที่ต้องการเท่านั้น

มนัสพงศ์ พัฒนาวิบูลย์ (2553) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง ขบวนการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่มากระทบกับประสาทสัมผัสต่าง ๆ ของเรา และการแปลความหมายอย่างไรนั้นขึ้นอยู่โดยตรงกับประสบการณ์ในอดีตของเรา และสภาพจิตใจในปัจจุบัน เป็นการสร้างความหมายเกี่ยวกับโลกภายนอกให้กับเราเอง

ปิยะนันท์ บุญณะโยไทย (2556) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง กระบวนการซึ่งบุคคลจัดระเบียบและตีความรู้สึกประทับใจของตนเอง เพื่อให้ความหมายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม แต่การรับรู้ของคน ๆ หนึ่งสามารถตีความให้แตกต่างจากความเป็นจริงได้อย่างมาก

ณัฐวุฒิ สง่างาม (2554) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริโภคเลือกที่จะรับรู้ สรุปการรับรู้ตีความหมายจากการรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สัมผัส เพื่อที่จะสร้างภาพในสมองให้เป็นภาพที่มีความหมายและมีความกลมกลืน

ชิดชนก ทองไทย (2556) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง การสัมผัสที่สามารถสื่อความหมาย เป็นการแปล หรือตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่มีความหมายอันเป็นสิ่งที่รู้จัก และเข้าใจกันในการแปล หรือตีความหมายของการสัมผัสนั้น จำเป็นที่อินทร์จะใช้ประสงค์การเดิม หรือความชัดเจนแต่หนหลัง แต่หากคนเราไม่มีความรู้เดิม หรือลืมเรื่องนั้น ๆ ไป ก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งนั้น ๆ จะมีเพียงแต่สัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยผ่านกระบวนการตีความหรือแปลความหมายของข้อมูล สิ่งเร้าจากอวัยวะรับความรู้สึกแล้วจึงแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจจากการตีความนั้น อันจะนำไปสู่การตอบสนองต่อไป

กระบวนการรับรู้

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการรับรู้ ไว้ดังนี้

ชนัญชิดา คำมินเศก (2552) กล่าวว่า กระบวนการรับรู้ หมายถึง การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจ และมักติดตามประสบการณ์และการสั่งสมทางสังคม โดยที่เราไม่สามารถให้ความสนใจกับสิ่งต่าง ไ รอบตัวต่างกัน เมื่อได้รับสารเดียวกัน ผู้รับสารสองคนอาจให้ความสนใจและรับรู้สารเดียวกันต่างกัน โดยทั่วไปการรับรู้ที่ต่างกันเกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง ดังนี้

1. แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ เรามักเห็นในสิ่งที่เราต้องการเห็นและได้ยินในสิ่งที่เราต้องการได้ยิน เพื่อสนองความต้องการของตนเอง

2. ประสบการณ์เดิม คนเราต่างเติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อมต่างกันหรือถูกเลี้ยงดูด้วยวิธีต่างกันและคบหาสมาคมกับคนต่างกัน จึงมีการรับรู้ที่แตกต่างกันตามประสบการณ์เดิมที่ต่างกัน

3. กรอบอ้างอิง ซึ่งเกิดจากการสั่งสม อบรมทางครอบครัวและสังคม ดังนั้น คนต่างศาสนากันจึงมีความเชื่อและทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ กันได้

4. สภาพแวดล้อม เช่น คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน อุณหภูมิ บรรยากาศ สถานที่ ฯลฯ จะตีความสารที่ได้รับนั้นแตกต่างกัน

5. สภาวะจิตใจและอารมณ์ ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ฯลฯ คนเราที่มีสภาพจิตใจและอารมณ์ที่แตกต่างกันก็จะมีมุมมองที่จะรับรู้สารแตกต่างกัน

พัชรียา สุตา (2555) กล่าวว่า กระบวนการรับรู้ จะเกิดขึ้นต้องประกอบด้วย

1. อาการสัมผัส หมายถึง อาการที่อวัยวะรับสัมผัสสิ่งเร้า หรือสิ่งเร้าผ่านเข้ามากระทบกับอวัยวะสัมผัสต่าง ๆ เพื่อให้คนเรารับรู้ภาวะแวดล้อมรอบตัว

2. การแปลความหมายจากอาการ ส่วนสำคัญที่จะช่วยทำให้การแปลความดี หรือถูกต้องเพียงใดนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบ คือ (1) สติปัญญาหรือความเฉลียวฉลาด (2) การสังเกตหรือพิจารณา (3) ความสนใจหรือความตั้งใจ และ (4) คุณภาพของจิตใจขณะนั้น

3. ความรู้เดิม หรือประสบการณ์ ได้แก่ ความรู้ ความคิด และการกระทำที่ได้เคยปรากฏแก่ผู้นั้นมาแล้วในอดีต มีความสำคัญมากสำหรับช่วยในการตีความ หรือแปลความหมายของการสัมผัสได้

แจ่มชัด ความรู้เดิม และประสบการณ์เดิมที่ได้สะสมไว้ สำหรับช่วยในการแปลความหมายได้ดีนั้น จะมีคุณสมบัติ คือ (1) เป็นความรู้ที่แน่นอน ถูกต้อง ชัดเจน (2) ต้องมีปริมาณมาก กล่าวคือ รู้หลายอย่างจึงจะช่วยแปลความหมายต่าง ๆ ได้สะดวกและถูกต้อง

ชิดชนก ทองไทย (2556) กล่าวว่า กระบวนการรับรู้ เป็นกระบวนการที่คาบเกี่ยวระหว่างความรู้สึก ความเข้าใจ การคิด การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการแสดงพฤติกรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด และนำผู้รับสารไปสู่การมีความรู้จนไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม มักเกิดขึ้นตามประสบการณ์ และการสั่งสมทางสังคมของผู้รับสาร กระบวนการรับรู้มีความแตกต่างกันทั้งในลักษณะของผู้รับสารและทางจิตวิทยาของผู้รับสาร

ประเภทการรับรู้

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประเภทการรับรู้ ไว้ดังนี้

ชนัญชิดา คำมินเศก (2552) กล่าวว่า การรับรู้ ประกอบด้วย 4 ประเภท ดังนี้

1. การรับรู้ทางอารมณ์ หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เช่น ความรู้สึกดีใจ เสียใจ ตื่นเต้น รัก เกลียด เป็นต้น

2. การรับรู้ลักษณะของบุคคล ต้องอาศัยการแปลข้อมูล 3 ประการ คือ ลักษณะทางกาบภาพ เช่น รูปร่าง หน้าตา ลักษณะแขนขา เท้า สีผิว พฤติกรรม เช่น การพูดคุย การยิ้ม การหัวเราะ การเดิน คำบอกเล่า เช่น คำบอกเล่าจากญาติพี่น้อง เพื่อ ผู้ใกล้ชิด

3. การรับรู้ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคล หมายถึง มโนภาพ หรือ มโนคติของสิ่งต่าง ๆ ตามที่บุคคลรับรู้ เป็นภาพที่อยู่ในความคิด หรือจินตนาการของบุคคล และบุคคลสามารถบอกลักษณะของภาพเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบได้ด้วย

4. การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคม เป็นการตีความ หรือแปลความหมายสิ่งต่าง ๆ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมตามความเชื่อของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้ การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคมนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุสำคัญ คือ (1) ระดับความรู้ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความสามารถประสบการณ์เชาวน์ปัญญา หรือความเฉลียวฉลาด เมื่อต่างกันย่อมมีผลในการตีความต่อสิ่งต่าง ๆ ได้แตกต่างกันด้วย และ (2) การเปลี่ยนการรับรู้ คือ ถ้าผู้มีความรู้ต่ำเมื่อได้มีโอกาสสนทนาหรืออภิปรายกับผู้ที่มีการรับรู้สูง ก็อาจจะถูกผู้มีการรับรู้สูงเปลี่ยนแนวคิดหรือแนวทางการรับรู้ได้

ชิดชนก ทองไทย (2556) กล่าวว่า การรับรู้ ประกอบด้วย 4 ประเภท ดังนี้

1. การรับรู้ทางอารมณ์ หมายถุง การรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายใน เช่น รู้สึกดีใจ เสียใจ ตื่นเต้น รัก เกลียด ชื่นชม เป็นต้น

2. การรับรู้ลักษณะของบุคคล ต้องอาศัยการแปลข้อมูล 3 ประการ คือ ลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรม และคำบอกเล่า

3. การรับรู้ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคล หมายถึง มโนภาพ หรือมโนคติของสิ่งต่าง ๆ ตามที่บุคคลรับรู้ เป็นภาพที่อยู่ในความคิด หรือจินตนาการของบุคคล และบุคคลสามารถบอกลักษณะของภาพเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบได้

4. การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคม เป็นการตีความ หรือแปลความหมายสิ่งต่าง ๆ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมตามความเชื่อตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้ การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคมนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ

4.1 ระดับการรับรู้ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เชาว์ปัญญาหรือความเฉลียวฉลาด เมื่อต่างกันย่อมมีผลในการตีความต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ต่างกันด้วย

4.2 การเปลี่ยนการรับรู้ คือ ถ้าผู้มีการรับรู้ต่ำ เมื่อได้มีโอกาสสนทนา หรืออภิปรายกับผู้ที่มีการรับรู้สูง ก็อาจจะถูกผู้มีการรับรู้สูงเปลี่ยนแนวความคิดหรือแนวทางการรับรู้ได้

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ไว้ดังนี้

ชนัญชิดา คำมินเศก (2552) กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ แบ่งออกได้ 2 ประการ ดังนี้

1. คุณสมบัติในจิตใจของผู้รับรู้ การที่บุคคลเลือกรับรู้สิ่งใดก่อนหลังมากน้อยอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้รับรู้ ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้รับรู้แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ความสนใจ ความคาดหวัง ความต้องการ และการเห็นคุณค่าของตนเอง

2. คุณสมบัติของสิ่งเร้าภายนอกที่มีต่อความสนใจ คุณสมบัติภายนอกที่ทำให้คนเราเกิดความสนใจที่จะรับรู้ หรือทำให้การรับรู้ของคนเราคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสิ่งเร้า ขนาดสิ่งเร้า การเคลื่อนไหวของสิ่งเร้า และการซ้ำ ๆ กันของสิ่งเร้า

มนัสพงศ์ พัฒนาวิบูลย์ (2553) กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ แบ่งออกได้ 3 ประการ คือ การเลือกหรือคัดสรรทางการรับรู้ การจัดระเบียบทางการรับรู้ และการตีความทางการรับรู้

ชิดชนก ทองไทย (2556) กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ประกอบด้วย

1. ความต้องการของผู้รับรู้เอง จะทำให้ผู้รับรู้ต่อสิ่งเร้าที่ส่งมาเป็นสิ่งที่สนองความต้องการของตัวเอง ความต้องการเป็นเหตุจูงใจให้เรารับรู้สิ่งที่ต้องการได้รวดเร็ว

2. ประสบการณ์ บุคคลทั่วไปมักจะตีความตามสิ่งที่ตัวเองสัมผัส ตามภูมิหลังของแต่ละคน

3. การเตรียมตัวไว้ก่อน การที่คนเรามีประสบการณ์ และเรียนรู้สิ่งใดมาก่อนทำให้เราเตรียมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นในแนวเดียวกันที่เรารับรู้มา

4. บุคลิกภาพ บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับการรับรู้

5. ทัศนคติ ทัศนคติมีอิทธิพลต่อการรับรู้ ถ้าคนเรามีทัศนคติที่ดีต่อใครคนใดคนหนึ่ง การกระทำของบุคคลนั้นจะถูกรับรู้ในทางที่ดีอยู่เสมอ

6. ตำแหน่งทางสังคม และบทบาททำให้คนเรารับรู้สิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน

7. วัฒนธรรม เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้คนเรารับรู้อะไรแตกต่างกัน

8. สภาพทางอารมณ์ของผู้รับรู้มีผลจ่อการรับรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลทำให้การรับรู้ของบุคคลแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ องค์ประกอบอันเนื่องมาจากบุคคล และองค์ประกอบจากภายนอก

ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้และเข้าใจ

1. ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร

ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร (Joseph T. Klapper, 2000 อ้างถึงใน มนัสพงศ์ พัฒนาวิบูลย์, 2553) เป็นการเลือกรับรับสารของมนุษย์ บุคคลมีกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารของตนเอง โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีแนวโน้มที่จะเลือกรับเนื้อหาที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความสนใจที่มีอยู่และจะหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติกับความสนใจของตนเอง

2. ทฤษฎีการสื่อสารนวัตกรรม

ทฤษฎีการสื่อสารนวัตกรรม (Roger, 2001 อ้างถึงใน ชิดชนก ทองไทย, 2556) เป็นการรับรู้ข่าวสารที่ผ่านการส่งต่อหรือการถ่ายทอดผ่านสื่อจากแหล่งอื่นที่มีความแตกต่างทั้งในความคิด ความเชื่อ ค่านิยม รวมถึงวัฒนธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน

สมพิศ สุขแสน (2556) กล่าวว่า การที่จะเกิดประสิทธิภาพการทำงานนั้นต้องมีองค์ประกอบ 2 ส่วนหลัก คือ ผู้ที่ทำงานกับโครงสร้างการทำงาน สำหรับในเรื่องของคนทำงานจะต้องมีแนวคิดการปฏิบัติตัวในการทำงานและการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้น คนทำงานที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะดังนี้

1. ความฉับไว หมายถึง การใช้เวลาได้อย่างดีที่สุด รวดเร็ว ไม่ทำงานล่าช้า นั่นคือ คนที่มีประสิทธิภาพ ควรทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา หรืองานบริการ ผู้รับบริการย่อมต้องการความรวดเร็ว ดังนั้นผู้ให้บริการจะต้องสร้างวัฒนธรรมงานบริการแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One Stop Service)

2. ความถูกต้องแม่นยำ หมายถึง การผิดพลาดในงานน้อย มีความแม่นยำในกฎระเบียบข้อมูล ตัวเลข หรือสถิติต่าง ๆ ไม่เลินเล่อจนทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

3. ความรู้ หมายถึง การมีองค์ความรู้ในงานดี รู้จักศึกษาหาความรู้ในเรื่องงานที่ทำอยู่ตลอดเวลา คนที่มีประสิทธิภาพควรแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง องค์กร ผู้อื่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และสามารถนำความรู้นั้นมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

4. ประสบการณ์ หมายถึง การรอบรู้ หรือรู้รอบด้าน จากการได้เห็น ได้สัมผัส ได้ลงมือปฏิบัติบ่อย ๆ มิใช่มีความรู้ด้านวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว การเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานสูงจะทำงานผิดพลาดน้อย สมควรที่องค์กรจะต้องรักษาบุคคลเหล่านี้ให้อยู่กับองค์กรให้นานที่สุด เพราะคนเหล่านี้จะทำให้องค์กรพัฒนาได้เร็ว

5. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ในองค์กร เช่น คิดระบบงานบริการที่ลดขั้นตอน การประเมินผลการปฏิบัติงานแบบใหม่ การบริหารงานแบบเชิงรุก เป็นต้น คนที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นคนที่ชอบคิด หรือ เก่งคิด หรือมองไปข้างหน้าตลอดเวลา ไม่ใช่คนที่ชอบทำงานตามคำสั่ง และจะต้องไม่ทำงานประจำวันเหมือนกับหุ่นยนต์

พิชญา วัฒนรังสรรค์ (2556) กล่าวว่า ผู้ที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพควรมีความสุขในการทำงาน มีการพัฒนาการทำงาน ทำงานที่ดีและควรมีเทคนิคในการทำงานร่วมด้วยงานจึงจะมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายในการทำงาน ก่อนที่จะเริ่มต้นในการทำงานทุกครั้งต้องตั้งเป้าหมายในการทำงานล่วงหน้า และต้องเป็นเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดให้อยู่ในรูปของการปฏิบัติได้จริง ทั้งเป้าหมายระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว การตั้งเป้าหมายจึงเป็นการวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยทำให้การปฏิบัติงานมีทิศทาง ผิดพลาดน้อย และตรงจุดมุ่งหมายขององค์กร

2. บริหารเวลา การบริหารเวลาให้เป็นจะช่วยลดความไม่เป็นระเบียบในชีวิต เพิ่มความสุขและความสำเร็จให้แก่ตนเองและการทำงาน โดยเฉพาะภาคธุรกิจเรื่องเวลาเป็นสิ่งสำคัญมาก

3. การเพิ่มความมั่นใจในการทำงานให้ตนเอง ปัจจุบันมีคนจำนวนไม่น้อยที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองหรือขาดความมั่นใจในการทำงาน ไม่กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร ดูถูกความสามารถของตนเอง คิดว่ามีปมด้อย ไม่เก่งเหมือนคนอื่น และคิดว่าหมดหวังที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต

4. มีความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเป็นทีมหรือสร้างการทำงานเป็นทีมให้เข้มแข็ง เพราะทีมงานเป็นกุญแจสำคัญแห่งความสำเร็จและความล้มเหลวในการทำงานได้ ผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีการยอมรับซึ่งกันและกัน มีความไว้วางใจกัน มีความรักในทีมงาน ร่วมมือร่วมใจในการทำงานอย่างจริงจังจริงใจ ขจัดปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในทีมงาน แบ่งผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรม มีการติดต่อประสานงานที่ดีระหว่างกัน และการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน

5. ต้องมีคุณธรรมในการทำงาน คือ ต้องมีความพอใจและรักใคร่ในงานที่ทำอย่างจริงจัง มีความเพียรพยายามในงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีใจจดจ่อต่องานที่ทำ มีสมาธิไม่วอกแวกการทำงานผิดพลาดน้อย และมีการทบทวนตรวจสอบงานที่ทำอยู่เสมอ หากเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายหรือผิดพลาดต้องปรับปรุงแก้ไข นอกจากนั้นผู้ปฏิบัติงานในองค์กรทุกคนจะต้องไม่ปฏิบัติหรือประพฤติในสิ่งที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร หรือเกิดความลำเอียงในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดจนมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม และโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงานและปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

6. ฝึกเป็นคนที่ชอบกระทำหรือลงมือปฏิบัติมากกว่าพูด

7. กระตุ้นเตือนตัวเองหรือสร้างแรงจูงใจภายในให้อยากทำงานตลอดเวลา โดยไม่ต้องให้ใครบังคับ มีศรัทธาในงานและองค์กรที่ทำงานอยู่

8. ปรับทัศนคติและค่านิยมที่ไม่เหมาะสมเสียใหม่ เช่น การทำงานเป็นเล่น การประจบสอพลอ การมีระบบพรรคพวก การเกรงใจอย่างไร้เหตุผล ตลอดจนนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ

9. สร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน เช่น รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน ให้อภัยกัน รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยปกติคนส่วนใหญ่เต็มใจและยินดีที่จะผูกมิตรไมตรีแก่กัน ความสัมพันธ์ในองค์กรจะเป็นเสมือนโซ่ทองคล้องใจซึ่งกันและกัน และจะช่วยผลักดันให้งานบรรลุผลสำเร็จได้ตามที่มุ่งหมายไว้

พรทิพย์ เย็นจะบก และกมลรัฐ อินทรทัศน์ (2556) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพไว้ 5 ข้อ ได้แก่ การทำตัวให้เป็นคนงานที่ดี การรักษามารยาทและระเบียบในที่ทำงาน

การสร้างบรรยากาศสดใสในที่ทำงาน การสร้างสัมพันธภาพที่ดี และการสื่อสารในองค์กรหรือในการทำงาน โดยเฉพาะเรื่องการสื่อสารภายในองค์กรนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการตัดสินความสำเร็จหรือการล้มเหลวของการทำงานร่วมกันของบุคลากร ทั้งการสื่อสารภายในองค์กรและนอกองค์กร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรภายในองค์กรจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับสื่อสารเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพ การสื่อสารในองค์กรนั้นประกอบด้วยบุคคลหลายระดับ ซึ่งในแต่ละองค์กรก็จะมีพฤติกรรมการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรมขององค์กรนั้น แต่โดยทั่วไปการสื่อสารในองค์กรมีอยู่ 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับผู้บังคับบัญชา หรือการสื่อสารจากบุคลากรระดับต่าง ๆ ไปยังผู้บังคับบัญชา หรือที่เรียกว่าการสื่อสารในแนวตั้ง เป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นหรือสภาพปัญหาต่างในการทำงานไปสู่ผู้บริหาร และมักจะเป็นการสื่อสารสองทางเพราะผู้บริหารมักจะสื่อสารตอบกลับเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

2. ระดับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือการสื่อสารจากผู้บังคับบัญชาไปยังบุคลากรระดับต่าง ๆ หรือที่เรียกว่าการสื่อสารในแนวดิ่ง มักอยู่ในรูปแบบของการสั่งงาน การกำกับดูแล การออกนโยบายสู่บุคลากรในระดับปฏิบัติงาน และปัญหาที่มักพบด้วยเสมอก็คือมักจะเป็นการสื่อสารทางเดียว

3. ผู้ร่วมงานระดับเดียวกัน หรือการสื่อสารในแนวนอน เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรในระดับเดียวกัน มักเรียกว่าการสื่อสารแบบคู่ขนานหรือการสื่อสารในระดับเดียวกัน เป็นการสื่อสารขององค์กรที่มีอิทธิพลและมีความเข้มแข็งมากที่สุด จุดเน้นของการสื่อสารชนิดนี้ก็คือการร่วมมือและประสานการทำงาน รวมถึงการแก้ไขปัญหาและข้อคับข้องใจต่าง ๆ ในการทำงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการทำงาน เป็นการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพควรมีความสุขในการทำงาน มีการพัฒนาการทำงาน ทำงานที่ดีและควรมีเทคนิคในการทำงานร่วมด้วยงานจึงจะมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยการตั้งเป้าหมายในการทำงาน การบริหารเวลาและการเพิ่มความมั่นใจในการทำงาน

ประสิทธิภาพขององค์กร

บีคเกอร์ และ นูฮาเซอร์ (Becker and Neuhauser, 2002 อ้างถึงใน พิชญา วัฒนรังสรรค์, 2556) ได้เสนอตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร (model of organization efficiency) โดยประสิทธิภาพขององค์การนอกจากจะพิจารณาถึง ทรัพยากร เชน คน เงิน วัสดุที่เป็นปัจจัยนำเข้า และผลผลิตขององค์การ คือ การบรรลุเป้าหมายแล้วองค์การในฐานะที่เป็นองค์กรในระบบเปิด (open system) ยังมีปัจจัย ประกอบอีกดังแบบจำลองในรูปสมมติฐาน สามารถสรุปได้คือ 1) หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์การนั้น มีความซ้ำซ้อนต่ำ (low task environment complexity) หรือมีความแน่นอน (certain) มีการกำหนดระเบียบ ปฏิบัติในการทำงานขององค์การอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว แน่ชัดว่าจะนำไปสู่ความมี ประสิทธิภาพขององค์การมากกว่า องค์การที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานยุ่งยาก และ ซับซอนสูง (high task environment complexity) หรือมีความไม่แน่นอน (uncertain) 2) การกำหนดระเบียบปฏิบัติชัดเจนเพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็นได้มีผลทำ ให้ประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย 3) ผลการทำงานที่มองเห็นได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ และ 4) หากพิจารณาควบลู่กันไปจะปรากฏว่าการกำหนดระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจน

และผลการทำงานที่สามารถมองเห็นได้จะมีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อประสิทธิภาพมากกว่าตัวแปรแต่ละตัวตามลำพัง

พิชญา วัฒนรังสรรค์ (2556) กล่าวว่า หัวใจหลักในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร คือ วิธีการแบบองค์รวมเพื่อช่วยให้องค์กรสามารถสร้างและประสานขีดความสามารถ กระบวนการ ทัศนคติและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สิ่งที่เน้นเป็นพิเศษ ได้แก่ การจัดการความเปลี่ยนแปลง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ

1. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติของ Right Management จะช่วยเพิ่มความสามารถขององค์กรในการดำเนินการตามกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสามารถทำได้โดยการเน้นไปที่โครงสร้าง คน ระบบและกระบวนการ และทำให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ที่ยอดเยี่ยม

2. การวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ เป็นการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจเป็นกระบวนการแบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อให้ผู้บริหารสามารถประเมินและจัดลำดับความเร่งด่วนของกลยุทธ์ด้านกำลังคน ความต้องการของพนักงาน และการลงทุนที่หลากหลายได้อย่างรวดเร็ว เราได้นำเทคนิคการจัดการ ที่เรียกว่า ซิกส์-ซิก มาซึ่งได้รับการพิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิภาพมาออกแบบเป็นกระบวนการพิเศษซึ่งมีชื่อว่า Right Navigator™ เพื่อใช้ในการจัดลำดับ (โดยพิจารณาจากความสำคัญและความพึงพอใจ) กลยุทธ์ด้านกำลังคนทั้งหมดขององค์กร

3. การจัดการความเปลี่ยนแปลง เป็นบริการด้านการจัดการความเปลี่ยนของ Right Management มีจุดประสงค์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับขององค์กร โปรแกรมจัดการความเปลี่ยนแปลงของเราช่วยให้ผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงองค์กร ให้อำนาจแก่ผู้จัดการเพื่อนำพาองค์กรก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลง และช่วยให้พนักงานเข้าใจและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม

สมพิศ สุขแสน (2556) กล่าวถึง การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร องค์กรที่ประสบความสำเร็จจะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืนโดยการทำให้ความสามารถของบุคลากรสอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ การควบรวมหรือการซื้อกิจการ การปรับโครงสร้างใหม่หรือการเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจเป็นตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงเบื้องต้นที่อาจเกิดขึ้นได้กับทุกองค์กร ซึ่งทำให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกระบวนการและระบบเพื่อหาจุดโฟกัสและฟื้นฟูศักยภาพขององค์กรในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พรทิพย์ เย็นจะบก และกมลรัฐ อินทรทัศน์ (2556) กล่าวถึง การบริการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ช่วยนำคุณค่ามาสู่องค์กรของลูกค้าโดยการอำนวยความสะดวกในการบูรณาการและประสานสอดคล้องกลยุทธ์ทางธุรกิจกับกลยุทธ์การบริหารจัดการความรู้ความสามารถที่ใช้ได้จริง สิ่งที่ Right Management ให้ความสำคัญมากที่สุดเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ก็คือ วิธีการแบบองค์รวมเพื่อช่วยให้บริษัทต่างๆ สามารถสร้างและประสานขีดความสามารถ กระบวนการ ทัศนคติและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำเนินกลยุทธ์ที่องค์กรได้เลือกแล้วให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สทรีส์ (Steers, 1977 อ้างถึงใน พิชญา วัฒนรังสรรค์, 2556) กล่าวว่า แบบจำลองกระบวนการของประสิทธิผล ซึ่งเน้นกระบวนการสำคัญที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงองค์การและสภาพแวดล้อม รวมทั้งบทบาทสำคัญของการบริหารที่จะต้องสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การที่นำไปสู่การยกระดับความสำเร็จขององค์การ โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านลักษณะขององค์การ 2) ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม 3) ปัจจัยด้านบุคลากรขององค์การ และ 4) ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพขององค์กร เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร คือ วิธีการแบบองค์รวมเพื่อช่วยให้องค์กรสามารถสร้างและประสานขีดความสามารถ กระบวนการ ทัศนคติและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สิ่งที่เน้นเป็นพิเศษ ได้แก่ การจัดการความเปลี่ยนแปลง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน

ทฤษฎีประสิทธิภาพการทำงานเป็นการศึกษาแนวทางในการที่จะทำให้องค์กรที่มีคุณภาพโดยมีการศึกษาทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาดให้ทราบถึงความต้องการของผู้บริโภค เพื่อนำไปสร้างกลยุทธ์งานบริการขององค์กรให้ตอบสนองตรงความต้องการของผู้บริโภคอย่างสูงสุด ซึ่งมีการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน 5 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีคุณภาพงานบริการ (SERVQUAL)

คุณภาพงานบริการเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ที่สร้างความพึงพอใจกับผู้ใช้บริการเพื่อให้องค์กรอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไป มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีงานบริการ ดังนี้

พาราซุรามาน และคณะ (Parasuraman and Other, 1990 อ้างถึงใน อรุโณทัย อุ่นไธสง, 2552) โดยที่พาราซุรามาน และคณะ ได้ทำการศึกษาคุณภาพและการจัดการคุณภาพงานบริการ มาตั้งแต่ปี 1983 ในขณะที่พาราซุรามาน เริ่มทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ยังไม่พบว่ามีการศึกษาในเรื่องคุณภาพงานบริการมากนัก แต่พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพของสินค้า ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาไว้มาก ทำให้เข้าใจถึงความหมายและคุณลักษณะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของสินค้าได้อย่างชัดเจน แต่ยังไม่เพียงพอต่อการทำความเข้าใจคุณภาพงานบริการเนื่องจากสินค้าและบริการมีความแตกต่างกันตามลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ คือ การผลิต การบริโภค และการประเมิน พาราซุรามาน จึงเริ่มทำวิจัยและค้นหาคำตอบของข้อคำถาม 3 ประการข้างต้น โดยร่วมกันทำการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับคุณภาพงานบริการ โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ เริ่มจากการวิจัยคุณภาพในกลุ่มผู้รับบริการและผู้ให้บริการของบริษัทชั้นนำหลายแห่ง และนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนารูปแบบคุณภาพงานบริการ ต่อมาเป็นวิจัยเชิงประจักษ์ โดยมุ่งศึกษาที่ผู้รับบริการโดยเฉพาะ ได้ใช้เครื่องมือวัดคุณภาพงานบริการที่เรียกว่า SERVQUAL และการปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพงานบริการตามการรับรู้และการคาดหวังของผู้รับบริการ ผลลัพธ์ที่เกิดจากการที่ผู้ใช้บริการประเมินคุณภาพงานบริการ เรียกว่า คุณภาพของการบริการที่ผู้ใช้บริการรับรู้ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้ใช้บริการได้รับบริการแล้ว โดยพาราซุรามาน มีเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพงานบริการ แบ่งเป็น 5 เกณฑ์ ดังนี้

1. ลักษณะที่สัมผัสได้ / สิ่งที่สัมผัสจับต้องได้ / รูปลักษณ์ ได้แก่ สิ่งอำนายความสะดวก สภาพแวดล้อม เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ

2. ความเชื่อถือได้ / ความไว้วางใจ / น่าเชื่อถือ ได้แก่ ความสามารถในงานบริการในระดับหนึ่งที่ต้องการอย่างถูกต้อง และไว้วางใจได้

3. การสามารถตอบสนอง / การตอบสนองต่อลูกค้า ได้แก่ ความเต็มใจที่จะให้บริการทันที และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

4. ความแน่นอน / ความมั่นใจ ได้แก่ ผู้ให้บริการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในงานบริการ มีความสุภาพเป็นมิตรกับผู้ใช้บริการ มีความซื่อสัตย์สามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้บริการได้ และมีความมั่นคงปลอดภัย

5. ความเข้าใจในผู้ใช้บริการ / ความใส่ใจ / การดูแลเอาใจใส่ ได้แก่ ความสามารถในการเข้าถึงได้โดยสะดวก และสามารถติดต่อได้ง่าย ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และเข้าใจผู้ใช้บริการ

พาราซุรามาน และคณะ (Parasuraman and Other, 1995 อ้างถึงใน พนิตตา นรสิงห์, 2552) กล่าวว่า งานบริการที่จะประสบความสำเร็จจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติสำคัญต่าง ๆ 5 ประการ ที่ผู้รับบริการมักจะใช้ในการพิจารณาคุณภาพของบริการที่ได้รับ ดังนี้

1. ความเชื่อถือและไว้วางใจได้ (reliability) คือ ความสามารถในการดำเนินธุรกิจงานบริการตามพันธะสัญญาที่ให้ไว้อย่างถูกต้องและไว้วางใจได้ การดำเนินงานบริการซื่อตรง และซื่อสัตย์สุจริตของผู้ปฏิบัติงานบริการ เช่น ความสามารถในการมอบบริการเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าตามที่ได้สัญญาหรือที่ควรจะเป็นได้อย่างถูกต้องและตรวจตามวัตถุประสงค์ของงานบริการนั้นภายในเวลาที่เหมาะสม

2. ความรวดเร็วหรือการตอบสนอง (responsiveness) คือ การแสดงความเต็มใจหรือความตั้งใจที่จะช่วยเหลือลูกค้าโดยให้บริการอย่างรวดเร็ว ไม่ให้รอคิวนาน รวมทั้งมีความกุลีกุจอ เห็นลูกค้าแล้วต้องรีบต้อนรับให้การช่วยเหลือ สอบถามถึงการมาใช้บริการอย่างไม่ละเลย ความรวดเร็วจะต้องมาจากพนักงานและกระบวนงานบริการที่มีประสิทธิภาพ การตอบสนองประกอบด้วยความเต็มใจที่จะให้บริการ ความพร้อมที่จะให้บริการและการอุทิศเวลา ความต่อเนื่องในการติดต่อและปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี

3. การสร้างความเชื่อมั่น (assurance) คือ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ อัธยาศัยนอบน้อม ความสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นมิตรของผู้ให้บริการทำให้เกิดความมั่นใจในงาน ความประณีต ความสะอาด ความปลอดภัยปราศจากอันตรายร่างกาย และทรัพย์สิน ความมีชื่อเสียงของหน่วยงาน ความสามารถในงานบริการ ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ความรู้ทางการแพทย์ที่จะให้บริการ

4. การดูแลเอาใจใส่ (empathy) คือ การให้ความเอาใจใส่และสนใจดูแลลูกค้า ผู้รับบริการให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการ การให้ความสะดวกในการเข้าถึงบริการได้ง่าย การติดต่อสื่อสารได้ง่าย รู้จักให้เกียรติผู้อื่น จริงใจ มีน้ำใจ มีความเป็นกันเอง

5. สิ่งที่สัมผัสได้ (tangible) คือ สภาพที่ปรากฏให้เห็นหรือจับต้องได้ในงานบริการ เช่น การตกแต่งอาคารสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานบริการ สิ่งที่สัมผัสได้เหล่านี้จะเหมือนกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

จากทฤษฎีคุณภาพงานบริการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีคุณภาพงานบริการเป็นกลยุทธ์ในการบริหารพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ในการประกอบธุรกิจบริการต้องให้ความสำคัญต่อคุณภาพงานบริการ และการเพิ่มประสิทธิภาพในงานบริการอยู่เสมอ โดยนำเสนอการบริการที่ดีและมีคุณภาพตรงตามที่ลูกค้าคาดหวังไว้โดยรักษาระดับงานบริการให้อยู่เหนือคู่แข่งนั่นเอง

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด

ปัจจุบันมีการแข่งขันระหว่างองค์กรธุรกิจมากขึ้น การศึกษาปัจจัยทางการตลาดจึงเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายทางการตลาดให้ตอบสนองความต้องการหรือความพึงพอใจของผู้บริโภค เพื่อให้ธุรกิจเจริญเติบโต โดยมีผู้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดไว้ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546 อ้างถึงใน พนิตตา นรสิงห์, 2552) กล่าวไว้ว่า ส่วนผสมทางการตลาดอัน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมทางการตลาด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ เป็นสิ่งที่จับต้องได้ที่บริษัทนำเสนอให้การตลาดซึ่งรวมถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การออกแบบ รูปลักษณ์ ตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์ อาจจะจัดเตรียมการให้การบริการที่หลากหลาย เช่น การให้ซื้อสินค้าให้เป็นเงินเชื่อ การจัดส่ง การซ่อม การอบรม ซึ่งกิจกรรมสนับสนุนเหล่านี้สามารถทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันจากตลาดโดยรวมได้

2. ราคา จะตัดสินใจเกี่ยวกับราคาผู้ขายส่งและราคาขายปลีก ส่วนลดและส่วนที่ยอมให้ รวมถึงเงื่อนไขการให้เครดิต ซึ่งราคาจะมีความเหมาะสมกับมูลค่าการรับรู้ที่นำเสนอไป มิฉะนั้นผู้ซื้ออาจจะไปซื้อสินค้าของคู่แข่งแทน ถ้าสินค้าของบริษัทมีราคาแพงมากเกินไป

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย เป็นแหล่งรวบรวมกิจกรรมหลายอย่างที่บริษัทจะต้องดำเนินการเพื่อให้สินค้าสามารถเข้าถึงและพร้อมจำหน่ายให้ลูกค้าเป้าหมาย จะต้องทำการประสานงานกับผู้อำนวยการทางการตลาดอื่นๆในการจัดส่งสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพให้กับตลาดเป้าหมายและจะต้องเข้าใจรูปแบบที่แตกต่างกันของผู้ค้าปลีก ผู้ค้าส่ง รวมถึงบริษัทจัดส่งตลอดจนวิธีการที่บริษัทเลือกใช้

4. การส่งเสริมทางการตลาด การรวมกิจการทุกอย่างที่บริษัทจะต้องดำเนินการในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์สินค้าของตนไปยังตลาดเป้าหมาย จะต้องจ้างฝึกอบรม และทำการกระตุ้นพนักงานขาย ซึ่งจะต้องจัดตั้งโปรแกรมการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่ประกอบด้วย การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การขาย และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า รวมถึงการขายให้ตลาดโดยตรงผ่านทางอินเตอร์เน็ต

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ส่วนผสมทางการตลาดเป็นกลยุทธ์การบริหารที่เป็นแนวคิดใช้ในการพิจารณาองค์ประกอบสำคัญในการตอบสนองต่อตลาดอย่างเหมาะสม โดยสิ่งที่นำเสนอลูกค้ามีราคาเหมาะสมด้วยวิธีการเข้าถึงลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการบริหารช่องทางการจัดจำหน่าย และหาวิธีการที่จะส่งข่าวสารและกระตุ้นให้เกิดการซื้อด้วยการส่งเสริมการตลาด ซึ่งกลยุทธ์เหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะตอบสนองความต้องการกับลูกค้าได้เป็นอย่างดี

3. ทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคิลล์แลนด์ (Mcclellan)

ทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคิลล์แลนด์ (Mcclelland, 1940 อ้างถึงใน ณภัทร์ บรรลังค์, 2553) ในช่วงปี ค.ศ. 1940 นักจิตวิทยาชื่อ David I. McClelland ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล (Thematic Apperception Test : TAT) เพื่อวัดความต้องการของมนุษย์ โดยแบบทดสอบ TAT เป็นเทคนิคการนำเสนอภาพต่างๆ แล้วให้บุคคลเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่เขาเห็น จากการศึกษาวิจัยของแมคเคิลล์แลนด์ได้สรุปคุณลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความต้องการ 3 ประการที่ได้จากแบบทดสอบ TAT ซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคลได้ดังนี้

1. ความต้องการความสำเร็จ (need for achievement) เป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จจากการวิจัยของ Mcclelland พบว่าบุคคลที่ต้องการความสำเร็จสูงจะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย และต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับเพื่อประเมินผลงานของตนเอง มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง และกล้าที่จะเผชิญกับความล้มเหลว

2. ความต้องการความผูกพัน (need for affiliation) เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่นบุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน โดยจะพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (need for power) เป็นความต้องการอำนาจเหนือผู้อื่น บุคคลที่มีความต้องการอำนาจสูงจะแสวงหาวิถีทางเพื่อทำให้ตนมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือยกย่อง ต้องการความเป็นผู้นำ ต้องการทำงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่น และจะกังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

4. ทฤษฎีลำดับความต้องการมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs Theory)

ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนาถ วิกรมประสิทธิ, 2554) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดยอับราฮัม มาสโลว์ (Abrahum Maslow) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนดีส์เป็นทฤษฎีที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่าบุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุดกรอบความคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้ มี 3 ประการคือ

1. บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรมความต้องการที่ยังไม่ได้รับการสนองตอบเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป

2. ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับชั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

3. เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนอบตอบอย่างดีแล้วบุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

มาสโลว์เห็นว่าความต้องการของบุคคลมี 5 กลุ่มจัดแบ่งได้เป็น 5 ระดับจากระดับต่ำไปสูง เพื่อความเข้าใจมักจะแสดงลำดับของความต้องการเหล่านี้ ดังภาพ 2.1

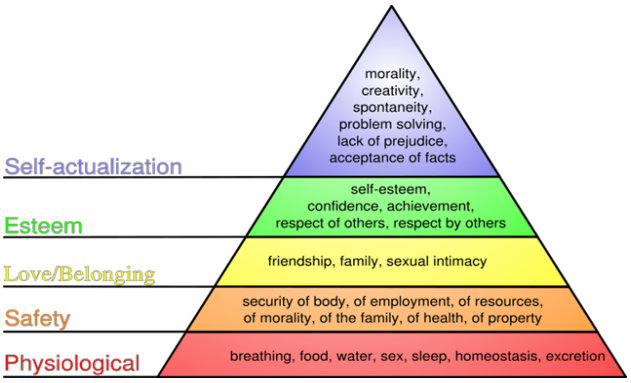

ภาพ 2.1 แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์
ที่มา : มาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนาถ วิกรมประสิทธิ, 2554)

ลำดับที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิตเป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยมีอาหารและที่พักอาศัยเขาจะมีกำลังที่จะทำงานต่อไปและการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพเป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

ลำดับที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดจากอันตรายทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงานในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ต่อพนักงานทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสหภาพแรงงานความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ลำดับที่ 3 ความต้องการทางสังคม (social needs) เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการงานแล้วคนเราจะต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

ลำดับที่ 4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (esteem needs) เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้วคนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่นมีความภูมิใจและสร้างการนับถือตนเองชื่นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตัวเองและเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ ยศตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย การยกย่องจากผู้อื่น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานโอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

ลำดับที่ 5 ความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต (self-actualization needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือ ต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเองต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเองความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการงาน เป็นต้น

มาสโลว์แบ่งความต้องการเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน (deficiency Needs) เป็นความต้องการระดับต่ำ ได้แก่ ความต้องการทางกาย และความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็นความต้องการก้าวหน้า และพัฒนาตนเอง (growth needs) ได้แก่

ความต้องการทางสังคมเกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต จัดเป็นความต้องการระดับสูง และอธิบายว่าความต้องการระดับต่ำจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ส่วนความต้องการระดับสูงจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง ตามทฤษฎีของมาสโลว์ความต้องการที่รับการตอบสนองอย่างดีแล้วจะไม่สามารถเป็นเงื่อนไขจูงใจบุคคลได้อีกต่อไป แม้ผลวิจัยในเวลาต่อมาไม่สนับสนุนแนวคิดทั้งหมดของมาสโลว์แต่ทฤษฎีลำดับความต้องการของเขาก็เป็นทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการอธิบายองค์ประกอบของแรงจูงใจ ซึ่งมีการพัฒนาในระยะหลัง ๆ

5. ทฤษฎี ERG (Alderfer's Existence Relatedness Growth Theory)

แอลเดอเฟอร์ (Alderfer, 1989 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555) ได้พัฒนาทฤษฎี ERG โดยยึดถือพื้นฐานความรู้จากทฤษฎีของ Maslow โดยตรงแต่มีการสร้างรูปแบบที่เป็นจุดเด่นที่ต่างไปจากทฤษฎีของมาสโลว์ คือ แอลเดอเฟอร์เห็นว่าความต้องการของมนุษย์ทั้ง 3 ประการ ได้แก่

1. ความต้องการในการดำรงชีวิต (existence needs: E) เป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกายเพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น เป็นความต้องการในระดับต่ำสุดและมีลักษณะเป็นรูปธรรมสูงสุด ประกอบด้วยความต้องการทางร่างกายบวกด้วยความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารสามารถตอบสนองความต้องการในด้านนี้ได้ด้วยการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีสวัสดิการที่ดี มีเงินโบนัส รวมถึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกมั่นคงปลอดภัยจากการทำงาน ได้รับความยุติธรรม มีการทำสัญญาว่าจ้างการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (relatedness needs: R) เป็นความต้องการที่จะให้และได้รับไมตรีจิตจากบุคคลที่แวดล้อม เป็นความต้องการที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลงประกอบด้วยความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลภายนอกด้วย เช่น การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม เป็นต้น

3. ความต้องการด้านความเจริญก้าวหน้า (growth needs: G) เป็นความต้องการในระดับสูงสุดของบุคคลซึ่งมีความเป็นรูปธรรมต่ำสุดประกอบด้วยความต้องการการยกย่องบวกด้วยความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าด้วยการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือมอบหมายให้รับผิดชอบต่องานกว้างขึ้น โดยมีหน้าที่การงานสูงขึ้น อันเป็นโอกาสที่พนักงานจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจทั้ง 3 ทฤษฎี ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคิลล์แลนด์ (Mcclelland) มีแรงจูงใจที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการความผูกพัน และความต้องการอำนาจ ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ระดับ เมื่อความต้องการระดับต้นๆได้รับการสนองตอบ ก็จะเกิดความต้องการในระดับสูง เพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆตามลำดับจนถึงระดับสูงสุด และทฤษฎี ERG ได้แบ่งความต้องการของบุคคลออกเป็น 3 ประการ คือ ความต้องการมีชีวิตอยู่ ความต้องการสัมพันธ์ภาพกับคนอื่น และความต้องการความเจริญก้าวหน้า

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ประพันธ์พงศ์ ชิณพงษ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงความเห็นพ้องต้องกันนั้น จะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือ ต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ทีจะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่คนมาร่วมปฏิบัติการได้จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่มหรือในนามของกลุ่มหรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงทีต้องการ

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อ แก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้น ผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาทีจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

มณฑล จันทร์แจ่มใส (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรม การพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ โดยมีกลุ่มหรือองค์กรรองรับบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาภูมิปัญญา การรับรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจ เพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง

วิลเลี่ยม (Erwin, 1976 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎาวรางกุล, 2550) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันกับประชาชนใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนแก้ไขร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์การและเจ้าที่ที่เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเองและมีส่วนดำเนินการ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้ต้องไม่ใช่การกำหนดกรอบความคิดจากบุคคลภายนอกหรือองค์กรที่บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนรูปแบบการตัดสินใจของบุคคลในการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ จะต้องทำเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิตในทุก ๆ ด้านของตนเองที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

มณฑล จันทร์แจ่มใส (2551) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วม ไว้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสียสละกำลังแรงงานของบุคคล ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่

ประชุม สุวัติถี (2551) ได้กล่าวถึง ลักษณะเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของบุคคล เกิดจากพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. เป็นบุคคลที่จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น จะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการ วางแผนการบริหารจัดการ การบริการองค์กรตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

2. เป็นบุคคลที่มีความพร้อมที่เข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ผู้นั้นจะต้องมีสภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และกายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้

3. เป็นบุคคลที่มีความประสงค์จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความเต็มใจสมัครใจที่จะเข้าร่วม เล็งเห็นผลประโยชน์ของการเข้าร่วม จะต้องไม่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วม โดยที่ตนเองไม่ประสงค์จะเข้าร่วม

4. เป็นบุคคลที่ต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้มีโอกาสที่จะเข้าร่วมซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้กับบุคคลในการตัดสินใจ และกำหนดกิจกรรมที่ตนเองต้องการในระดับที่เหมาะสม บุคคลจะต้องมีโอกาสและมีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วยตนเอง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

มณฑล จันทร์แจ่มใส (2551) กล่าวถึง ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (The Theory of Social Action) ได้อธิบายถึงการกระทำทางของมนุษย์ (Action of Human) ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับความสนใจและระบบค่านิยมของบุคคล

1. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality)

2. ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social System)

3. วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่และวัฒนธรรมนี้จะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อถือ (Idea of Believes) ความสนใจ (Primary of Interest) และระบบค่านิยมของบุคคล (Ystem of Value Orientation)

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มณฑล เอกอดุลย์พันธ์ (2553) ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข ตามลำดับ

ชวิศา พุ่มดนตรี (2559) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้บริการพร้อมเพย์ (PromptPay) ของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้บริการพร้อมเพย์ (PromptPay) ของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีทั้งหมด 8 ปัจจัย โดยแบ่งเป็นปัจจัยประชากรศาสตร์ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านอาชีพและรายได้ และปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีและการรับรู้ความเสี่ยง 6 ปัจจัย ซึ่งมีผลในทางลบ 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยง ส่วน 5 ปัจจัยที่เหลือมีผลทางบวก โดยทั้ง 6 ปัจจัยสามารถเรียงลำดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยง ปัจจัยด้านมูลค่าตามราคา ปัจจัยด้านความคาดหวัง ด้านสมรรถภาพ ปัจจัยด้านความคาดหวังจากความพยายาม และสภาพสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านอิทธิพลทางสังคม และแรงจูงใจด้านความบันเทิง และปัจจัยด้านอุปนิสัยส่วนบุคคล ในส่วนของปัจจัยประชากรศาสตร์ ผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ และพนักงานองค์การของรัฐ มีแนวโน้มที่จะยอมรับการบริการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำอาชีพอื่น ๆ และผู้มีรายได้มากกว่า 55,000 บาท มีแนวโน้มที่จะยอมรับการบริการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อยกว่า นอกจากนี้สามารถสรุปพฤติกรรมทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างได้ คือ ณ ปัจจุบันนี้ยังมีประชาชนที่ยังไม่ลงทะเบียนพร้อมเพย์อยู่พอสมควร โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่ใช่ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ และพนักงานองค์การของรัฐ และยังมีประชาชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับบริการพร้อมเพย์อยู่พอสมควร โดยจากกลุ่มตัวอย่างมีคนไม่เข้าใจ หรือเข้าใจไม่ครบถ้วนอยู่เกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

อดิศักดิ์ ภูสิทธิ์วงศานุยุต และคณะ (2555) ศึกษา การยอมรับของราษฎรท้องถิ่นต่อการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการยอมรับต่อกระบวนการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 3.84 คะแนน เมื่อพิจารณารายด้าน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ มีการยอมรับระดับมาก 2) ด้านกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว มีการยอมรับระดับมาก 3) ด้านนโยบายของรัฐ มีการยอมรับระดับมาก และ 4) ด้านประโยชน์ของการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ มีการยอมรับระดับมาก

ณัฐฐา รัตตกุล (2555) ศึกษา การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการยอมรับของชุมชนต่อการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าฉะเชิงเทรา โคเจนเนอเรชัน ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยในการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการยอมรับของชุมชนต่อการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าฉะเชิงเทรา โคเจนเนอเรชั่น ประกอบด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ งบประมาณ และบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์ และปัจจัยภายนอกมี 4 ประการ ได้แก่ (1) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 56, 57, 66, 67 และ 290 ที่กล่าวถึง สิทธิของประชาชนเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน (2) ความเชื่อเดิมของประชาชนในชุมชน (3) การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการคัดค้านโรงไฟฟ้าในพื้นที่ใกล้เคียง และ (4) เวลาในการดำเนินการประชาสัมพันธ์

2) กลยุทธ์การการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการยอมรับของชุมชนต่อการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าฉะเชิงเทรา โคเจนเนอเรชัน ใช้กลยุทธ์หลายกลยุทธ์ผสมผสานกันดังนี้ คือ (1) กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ชุมชน ใช้วิธีการเยี่ยมเยียนตามครัวเรือน การจัดประชุมประชาคม การจัดเวทีชี้แจง และการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ (2) กลยุทธ์การแก้ไขความวิตกกังวลของชุมชน ใช้วิธีการพาประชาชนในชุมชนไปทัศนศึกษาเยี่ยมชมโรงไฟฟ้าเพื่อให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันได้และเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีโรงไฟฟ้า (3) กลยุทธ์การเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชน ใช้วิธีการให้ชุมชนจัดตั้งไตรภาคีเพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าการจ่ายเงินเข้ากองทุนพัฒนาชุมชน และการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน และ (4) กลยุทธ์การบริหารจัดการกลุ่มที่คัดค้านโครงการ ใช้วิธีการสร้างการมีส่วนร่วมโดยเชิญให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการไตรภาคีเพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า และ 3) กระบวนการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการยอมรับของชุมชนต่อการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าฉะเชิงเทรา โคเจนเนอเรชัน เป็นการดำเนินการตามแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางสังคมในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยปรับกระบวนการให้มีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์และความต้องการของประชาชนในชุมชน ประกอบด้วยการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ (1) การจำแนกหัวข้อด้านสังคมและการมีส่วนร่วมจำแนกผู้มีส่วนได้เสีย (2) การจัดทำแผนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดกรอบการมีส่วนร่วมและกิจกรรมที่จะดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (3) การดำเนินการให้ข้อมูลแก่สาธารณะควบคู่กับการปรึกษาหารือร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดกระบวนการ และ (4) ดำเนินการติดตามผลทุกระยะ

ดวงเดือน เฟื่องเจริญ (2549) ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาแผนประชาสัมพันธ์ของโรงไฟฟ้าลำตะคอง ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับข้อมูลข่าวสารและมักไปหาข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้านที่ทำงานที่โรงไฟฟ้าลำตะคอง (2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าลำตะคอง ตลอดทั้ง 3 ช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนการก่อสร้าง ช่วงระหว่างการก่อสร้าง และช่วงหลังการก่อสร้าง (3) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าลำตะคอง ว่าโรงไฟฟ้าลำตะคองควรพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรด้วยการให้ความรู้ ความเข้าใจ และมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่โรงไฟฟ้าลำตะคองควรออกมาเยี่ยมเยียนหรือให้คำแนะนำกับชุมชน 2 ครั้งต่อสัปดาห์ และต้องการให้ผู้บริหารโรงไฟฟ้าลำตะคองออกไปพบปะพูดคุยกับชุมชนในฐานะเพื่อนบ้านด้วย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยมีส่วนร่วมเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าลำตะคอง โดยการชักชวนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงไฟฟ้าลำตะคอง และกลุ่มตัวอย่างเคยเข้าร่วมกิจกรรมของโรงไฟฟ้าลำตะคอง มากที่สุดในช่วงระหว่างการก่อสร้าง ดังนั้น ในช่วงหลังการก่อสร้างซึ่งเป็นช่วงปัจจุบัน ชุมชนต้องการให้โรงไฟฟ้าลำตะคองสานต่อการทำงานด้านมวลชนเหมือนกับช่วงกำลังสร้างโรงไฟฟ้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

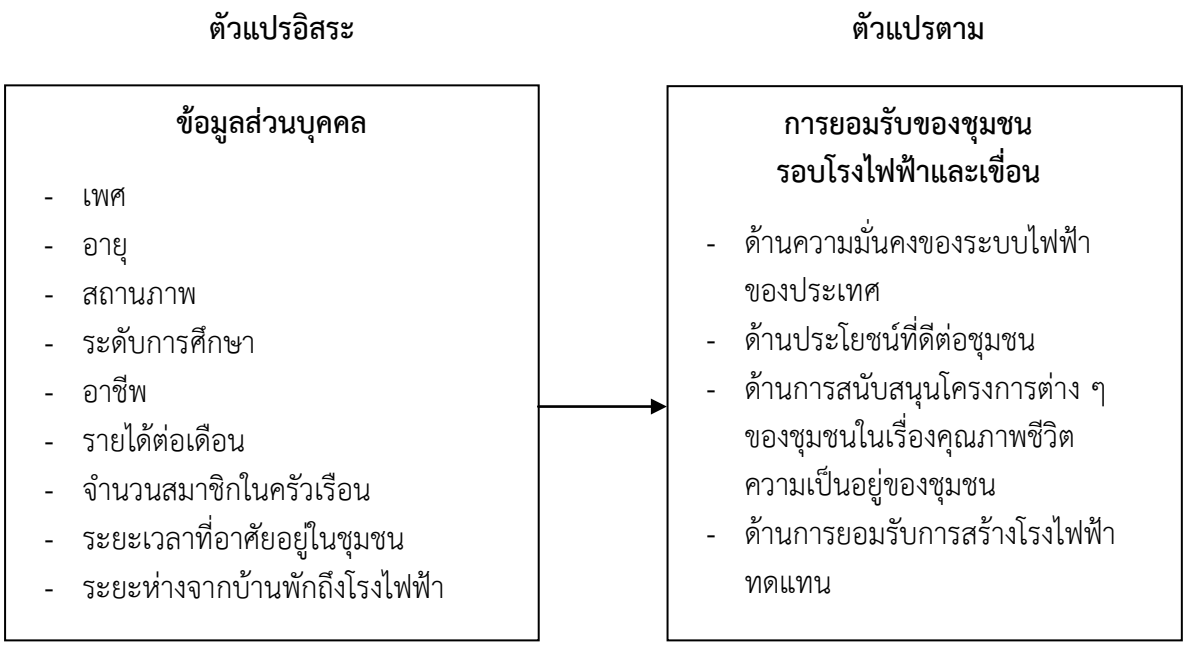

ภาพ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) ดังนี้

1) โรงไฟฟ้าพระนครใต้	จังหวัดสมุทรปราการ
2) โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ	จังหวัดนนทบุรี
3) โรงไฟฟ้าวังน้อย	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4) กฟผ. แม่เมาะ	จังหวัดลำปาง
5) โรงไฟฟ้าน้ำพอง	อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
6) โรงไฟฟ้าบางปะกง	จังหวัดฉะเชิงเทรา
7) โรงไฟฟ้าภาคใต้	จังหวัดกระบี่
8) โรงไฟฟ้าจะนะ	จังหวัดสงขลา
9) เขื่อนภูมิพล	จังหวัดตาก
10) เขื่อนสิริกิติ์	จังหวัดอุตรดิตถ์
11) เขื่อนวชิราลงกรณ	อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
12) เขื่อนศรีนครินทร์	อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
13) เขื่อนรัชชประภา	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
14) เขื่อนอุบลรัตน์	อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง รวมทั้งสิ้น 5,600 ตัวอย่าง (แห่งละ 400 ตัวอย่าง ในรัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร)

1) โรงไฟฟ้าพระนครใต้ จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 400 ตัวอย่าง
2) โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ จังหวัดนนทบุรี	จำนวน 400 ตัวอย่าง
3) โรงไฟฟ้าวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	จำนวน 400 ตัวอย่าง
4) กฟผ. แม่เมาะ จังหวัดลำปาง	จำนวน 400 ตัวอย่าง

5) โรงไฟฟ้าน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น	จำนวน 400 ตัวอย่าง
6) โรงไฟฟ้าบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา	จำนวน 400 ตัวอย่าง
7) โรงไฟฟ้าภาคใต้ จังหวัดกระบี่	จำนวน 400 ตัวอย่าง
8) โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา	จำนวน 400 ตัวอย่าง
9) เขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก	จำนวน 400 ตัวอย่าง
10) เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	จำนวน 400 ตัวอย่าง
11) เขื่อนวชิราลงกรณ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	จำนวน 400 ตัวอย่าง
12) เขื่อนศรีนครินทร์ อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี	จำนวน 400 ตัวอย่าง
13) เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	จำนวน 400 ตัวอย่าง
14) เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น	จำนวน 400 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์การสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ โดยถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ มีจำนวนทั้งหมด 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้า เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ทที่มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีจำนวนทั้งหมด 12 ข้อ

ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ	จำนวน 3 ข้อ
ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน	จำนวน 3 ข้อ
ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชน	จำนวน 3 ข้อ
ในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน	
ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน	จำนวน 3 ข้อ

ในการกำหนดระดับความคิดเห็น สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolutes Criteria) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นระดับ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ความคิดเห็นระดับ “เห็นด้วย”
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ความคิดเห็นระดับ “ปานกลาง”
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ความคิดเห็นระดับ “ไม่เห็นด้วย”
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นระดับ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน เพื่อนำทฤษฎีและแนวคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการที่จะศึกษา โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปณิธาน บรรณาธรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ที่เชี่ยวชาญ นำเสนอที่ปรึกษาโครงการ เพื่อทำการตรวจสอบอีกครั้งแล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วทดลองใช้ (try-out) กับประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) จำนวน 50 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาสัมประสิทธิ์อัลฟ่าครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น สำหรับการศึกษาวิจัยไปทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรง โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์ ตำแหน่ง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.สจีวรรณ ทรรพวสุ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สังวาระนที ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกมล ไพศาล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณ์ ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยที่ ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ และ -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสัมภาษณ์ทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า

0.5 ผู้วิจัยได้นำมาปรับแก้ไขต่อไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยข้อคำถามในเครื่องมือมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.7 – 1.0

2. การหาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 50 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) = .918

3. ได้แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง แห่งละ 400 ตัวอย่าง (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เก็บข้อมูลจากประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง รวมทั้งสิ้น 5,600 ตัวอย่าง (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) โดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยจำแนกตามพื้นที่ดังนี้

1.1 โรงไฟฟ้าพระนครใต้ จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.2 โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ จังหวัดนนทบุรี	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.3 โรงไฟฟ้าวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.4 กฟผ. แม่เมาะ จังหวัดลำปาง	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.5 โรงไฟฟ้าน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.6 โรงไฟฟ้าบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.7 โรงไฟฟ้าภาคใต้ จังหวัดกระบี่	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.8 โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.9 เขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก	จำนวน 400 ตัวอย่าง
10.10 เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.11 เขื่อนวชิราลงกรณ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.12 เขื่อนศรีนครินทร์ อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.13 เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	จำนวน 400 ตัวอย่าง
1.14 เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น	จำนวน 400 ตัวอย่าง

2. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสัมภาษณ์ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 5,600 ชุด

สรุปขั้นตอนในการดำเนินการสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง

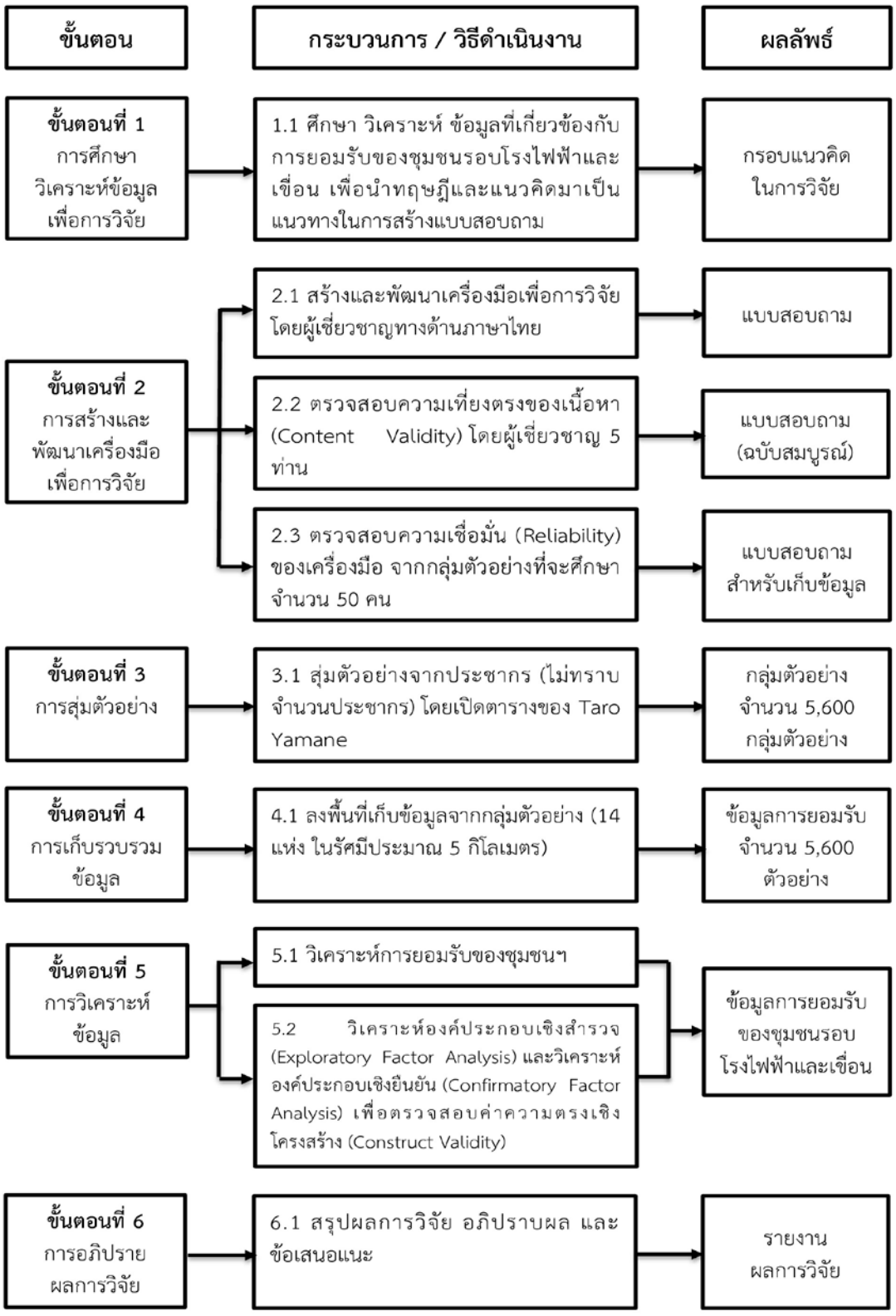

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนในการดำเนินการสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. อธิบายการกระจายของกลุ่มตัวอย่างตามข้อมูลส่วนบุคคล ใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์ตัวแปรเป็นเชิงปริมาณ ใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้า วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอรายงานผลการศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์และการแปลความหมายออกเป็น 3 ตอน และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารที่ตรงกัน จึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะห่างจากบ้านพักถึงโรงไฟฟ้า ดังตาราง 4.1 – 4.2

ตาราง 4.1 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n = 5,600)	ร้อยละ	ร้อยละการยอมรับ
1. เพศ			
ชาย	2,575	46.0	81.60
หญิง	3,025	54.0	81.40
2. อายุ			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	393	7.0	82.80
21 – 30 ปี	805	14.4	81.40
31 – 40 ปี	1,059	18.9	81.40
41 – 50 ปี	1,284	22.9	81.60
51 – 60 ปี	1,048	18.7	81.40
ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	1,011	18.1	80.80
3. สถานภาพ			
โสด	1,412	25.2	81.20
สมรส	3,784	67.6	81.60
หม้าย / หย่าร้าง / แยกกันอยู่	404	7.2	80.20
4. ระดับการศึกษา			
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	2,616	46.7	80.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	1,666	29.8	82.00
อนุปริญญา / ปวส.	539	9.6	81.80
ปริญญาตรี	779	13.9	82.20
5. อาชีพ			
นักเรียน / นักศึกษา	483	8.6	83.40
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	1,440	25.7	80.80
พนักงานเอกชน	303	5.4	82.20
รับจ้างทั่วไป	1,348	24.1	82.20
เกษตรกร	1,004	17.9	79.40
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	596	10.6	82.60
รับราชการ / พนักงานของรัฐ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	307	5.5	81.80
ประกอบอาชีพอิสระ	119	2.1	78.80

ตาราง 4.1 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n = 5,600)	ร้อยละ	ร้อยละการยอมรับ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	4,078	72.8	81.40
10,001 - 15,000 บาท	718	12.8	81.40
15,001 - 20,000 บาท	423	7.6	82.00
20,001 - 25,000 บาท	94	1.7	81.00
25,001 - 30,000 บาท	141	2.5	79.00
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	146	2.6	81.80
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน	828	14.8	81.00
3 – 5 คน	3,916	69.9	81.60
6 – 8 คน	801	14.3	81.20
9 – 10 คน	45	0.8	85.00
ตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป	10	0.2	82.60
8. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ปี	148	2.6	78.80
3 – 5 ปี	195	3.5	79.00
6 – 10 ปี	372	6.6	81.80
11 – 15 ปี	249	4.4	84.00
16 – 20 ปี	691	12.5	81.20
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	3,945	70.4	81.40
9. ระยะห่างจากบ้านพักถึงโรงไฟฟ้า			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.9 กิโลเมตร	752	13.4	79.40
2 – 2.9 กิโลเมตร	866	15.5	83.60
3 – 3.9 กิโลเมตร	953	17.0	82.40
4 – 4.9 กิโลเมตร	1,022	18.3	80.80
ตั้งแต่ 5 กิโลเมตรขึ้นไป	2,007	35.8	81.20

จากตาราง 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 5,600 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 3,025 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.40) และเพศชาย จำนวน 2,575 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.60)

อายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 41 - 50 ปี จำนวน 1,284 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.60)รองลงมา ช่วง 31 - 40 ปี จำนวน 1,059 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.40) และช่วง 51 - 60 ปี จำนวน 1,048 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.40) ตามลำดับ

สถานภาพ ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส จำนวน 3,784 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.60) รองลงมา โสด จำนวน 1,412 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.20)

และหม้าย / หย่าร้าง / แยกกันอยู่ จำนวน 404 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 (ยอมรับฯ ร้อยละ 80.20) ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2,616 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 (ยอมรับฯ ร้อยละ 80.80) รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 1,666 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 (ยอมรับฯ ร้อยละ 82.00) และปริญญาตรี จำนวน 779 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 (ยอมรับฯ ร้อยละ 82.20) ตามลำดับ

อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1,440 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 (ยอมรับฯ ร้อยละ 80.80) รองลงมา รับจ้างทั่วไป จำนวน 1,348 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 (ยอมรับฯ ร้อยละ 82.20) และเกษตรกร จำนวน 1,004 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 (ยอมรับฯ ร้อยละ 79.40) ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.40) จำนวน 4,078 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 รองลงมา ช่วง 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 718 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.40) และช่วง 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 423 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6 (ยอมรับฯ ร้อยละ 82.00) ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3 – 5 คน จำนวน 3,916 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.60) รองลงมา น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน จำนวน 828 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.00) และช่วง 6 – 8 คน จำนวน 801 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.20) ตามลำดับ

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 3,945 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.40) รองลงมา ช่วง 16 – 20 ปี จำนวน 691 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.20) และช่วง 6 – 10 ปี จำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.80) ตามลำดับ

ระยะห่างจากบ้านพักถึงโรงไฟฟ้า ส่วนใหญ่ห่างจากโรงไฟฟ้าตั้งแต่ 5 กิโลเมตรขึ้นไป จำนวน 2,007 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 (ยอมรับฯ ร้อยละ 81.20) รองลงมา ช่วง 4 – 4.9 กิโลเมตร จำนวน 1,022 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 (ยอมรับฯ ร้อยละ 80.80) และช่วง 3 – 3.9 กิโลเมตร จำนวน 953 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 (ยอมรับฯ ร้อยละ 82.40) ตามลำดับ

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	$\overline{X}$	S.D.	Minimum	Maximum
1. อายุ	44.98	15.869	15.00	91.00
2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	9,850.35	11,584.744	300.00	300,000.00
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	4.05	1.523	1.00	11.00
4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	34.62	18.990	0.30	91.00

จากตาราง 4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 5,600 คน พบว่า อายุ โดยเฉลี่ย 44.98 ปี สูงสุด 91.00 ปี และต่ำสุด 15.00 ปี

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยเฉลี่ย 9,850.35 บาท สูงสุด 300,000.00 บาท และต่ำสุด 300.00 บาท

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยเฉลี่ย 4.05 คน สูงสุด 11.00 คน และต่ำสุด 1.00 คน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยเฉลี่ย 34.62 คน สูงสุด 91.00 ปี และต่ำสุด 3.00 เดือน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน และด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน ดังตาราง 4.3 – 4.7

2.1 ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ

ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ	ระดับความคิดเห็น							
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ปานกลาง	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนในชุมชนทำให้การใช้ไฟฟ้าของประชาชนในอำเภอราบรื่น	43 (0.8)	173 (3.1)	798 (14.2)	2,598 (46.4)	1,988 (35.5)	4.13 (82.60)	.821	เห็นด้วย
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนใช้ไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง	30 (0.5)	142 (2.5)	849 (15.2)	2,630 (47.0)	1,949 (34.8)	4.13 (82.60)	.795	เห็นด้วย
3. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ไฟฟ้าให้แก่ประชาชน	34 (0.6)	184 (3.3)	893 (15.9)	2,401 (42.9)	2,088 (37.3)	4.13 (82.60)	.838	เห็นด้วย
ภาพรวม						4.13 (82.60)	.732	เห็นด้วย

จากตาราง 4.3 ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = .732) คิดเป็นร้อยละ 82.60 และหากพิจารณาเป็นรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ลำดับแรก โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนใช้ไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = .795) คิดเป็นร้อยละ 82.60 รองลงมา การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนในชุมชนทำให้การใช้ไฟฟ้าของประชาชนในอำเภอราบรื่น ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = .821) คิดเป็นร้อยละ 82.60 และการมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ไฟฟ้าให้แก่ประชาชน ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = .838) คิดเป็นร้อยละ 82.60 ตามลำดับ

2.2 ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน

ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน	ระดับความคิดเห็น							
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ปานกลาง	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดกิจกรรมช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน	75 (1.3)	250 (4.5)	1,127 (20.1)	2,627 (46.9)	1,521 (27.2)	3.94 (78.80)	.877	เห็นด้วย
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดโครงการส่งเสริมด้านการศึกษา สุขภาพ และกีฬาแก่ชุมชน	54 (1.0)	184 (3.2)	967 (17.3)	2,561 (45.7)	1,834 (32.8)	4.06 (81.20)	.846	เห็นด้วย
3. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีส่วนช่วยในการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ของชุมชน	65 (1.2)	196 (3.5)	988 (17.6)	2,274 (40.6)	2,077 (37.1)	4.08 (81.80)	.885	เห็นด้วย
ภาพรวม						4.03 (80.60)	.772	เห็นด้วย

จากตาราง 4.4 ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน พบว่า โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. = .772) คิดเป็นร้อยละ 80.60 และหากพิจารณาเป็นรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ลำดับแรก โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีส่วนช่วยในการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ของชุมชน ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = .885) คิดเป็นร้อยละ 81.80 รองลงมา โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดโครงการส่งเสริมด้านการศึกษา สุขภาพ และกีฬาแก่ชุมชน ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = .846) คิดเป็นร้อยละ 81.20 และโรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดกิจกรรมช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ($\overline{X}$ = 3.94, S.D. = .877) คิดเป็นร้อยละ 78.80 ตามลำดับ

2.3 ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน

ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน	ระดับความคิดเห็น							
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ปานกลาง	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม	50 (0.9)	176 (3.1)	997 (17.8)	2,564 (45.8)	1,813 (32.4)	4.06 (81.20)	.840	เห็นด้วย
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสังคม	54 (1.0)	179 (3.2)	979 (17.5)	2,556 (45.6)	1,832 (32.7)	4.06 (81.20)	.845	เห็นด้วย
3. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านเศรษฐกิจ	71 (1.3)	210 (3.8)	1,043 (18.6)	2,377 (42.4)	1,899 (33.9)	4.04 (80.80)	.888	เห็นด้วย
ภาพรวม						4.05 (81.00)	.774	เห็นด้วย

จากตาราง 4.5 ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน พบว่า โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = .774) คิดเป็นร้อยละ 81.00 และหากพิจารณาเป็นรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ลำดับแรก โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = .840) คิดเป็นร้อยละ 81.20 รองลงมา โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสังคม ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = .845) คิดเป็นร้อยละ 81.20 และโรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านเศรษฐกิจ ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = .888) คิดเป็นร้อยละ 80.80 ตามลำดับ

2.4 ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน

ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน	ระดับความคิดเห็น							
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ปานกลาง	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. เมื่อโรงไฟฟ้าเดิมใช้การไม่ได้ จำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน	66 (1.2)	202 (3.6)	759 (13.6)	2,600 (46.4)	1,973 (35.2)	4.11 (82.20)	.852	เห็นด้วย
2. โรงไฟฟ้าทดแทนไม่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	126 (2.3)	275 (4.9)	932 (16.6)	2,519 (45.0)	1,748 (31.2)	3.98 (79.60)	.937	เห็นด้วย
3. การสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชน	70 (1.3)	174 (3.1)	778 (13.9)	2,473 (44.2)	2,105 (37.6)	4.14 (82.80)	.856	เห็นด้วย
ภาพรวม						4.08 (81.60)	.779	เห็นด้วย

จากตาราง 4.6 ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน พบว่า โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = .779) คิดเป็นร้อยละ 81.60 และหากพิจารณาเป็นรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ ลำดับแรก การสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชน ($\overline{X}$ = 4.14, S.D. = .856) คิดเป็นร้อยละ 82.80 รองลงมา เมื่อโรงไฟฟ้าเดิมใช้การไม่ได้จำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = .852) คิดเป็นร้อยละ 82.20 และโรงไฟฟ้าทดแทนไม่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = .937) คิดเป็นร้อยละ 79.60 ตามลำดับ

2.5 การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน รายด้านและภาพรวม

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน รายด้านและภาพรวม

การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	ระดับความคิดเห็น			ร้อยละ
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ	4.13	.732	เห็นด้วย	82.60
2. ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน	4.03	.772	เห็นด้วย	80.60
3. ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน	4.05	.774	เห็นด้วย	81.00
4. ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน	4.08	.779	เห็นด้วย	81.60
ภาพรวม	4.07	.610	เห็นด้วย	81.40

จากตาราง 4.7 ผลการวิเคราะห์การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน รายด้านและภาพรวม พบว่า โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = .610) คิดเป็นร้อยละ 81.40 และหากพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ลำดับแรก

ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = .732) คิดเป็นร้อยละ 82.60 รองลงมา ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = .779) คิดเป็นร้อยละ 81.60 ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = .774) คิดเป็นร้อยละ 81.00 และด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. = .772) คิดเป็นร้อยละ 80.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ดังตาราง 4.8 – 4.9

ตาราง 4.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน

ความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ข้อเสนอแนะจากประชาชน		
1. โรงไฟฟ้าและเขื่อนช่วยให้ชุมชนมีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างต่อเนื่อง	2,579	40.19
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนสนับสนุนชุมชนในการสร้างอาชีพเสริม การกีฬา และการศึกษาของชุมชนอย่างต่อเนื่อง	1,852	28.86
3. ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น ช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	1,986	30.95
แนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา		
1. โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีแผนการปรับปรุงคุณภาพของกระแสไฟฟ้าและการจัดการน้ำทั้งในระยะสั้น และระยะยาว	1,774	36.37
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรส่งเสริมกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง	1,725	35.37
3. โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีศูนย์การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนในชุมชน	1,378	28.26

ตาราง 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่อง โรงไฟฟ้าและเขื่อนช่วยให้ชุมชนมีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 40.19 รองลงมา ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น ช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30.95 และโรงไฟฟ้าและเขื่อนสนับสนุนชุมชนในการสร้างอาชีพเสริม การกีฬา และการศึกษาของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 28.86 ตามลำดับ

แนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่อง โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีแผนการปรับปรุงคุณภาพของกระแสไฟฟ้าและการจัดการน้ำทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ร้อยละ 36.37 รองลงมา โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรส่งเสริมกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 35.37 และโรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีศูนย์การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนในชุมชน ร้อยละ 28.26 ตามลำดับ

ตาราง 4.9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าใหม่ทดแทนโรงไฟฟ้าที่กำลังหมดอายุ

ความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าใหม่ทดแทนโรงไฟฟ้าที่กำลังหมดอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อเสนอแนะจากประชาชน		
1. กระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นต่อชุมชนต้องสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนเพื่อประสิทธิภาพในการผลิตกระแสไฟฟ้าที่เพียงพอต้องการใช้งาน	2,649	43.83
2. โรงไฟฟ้าทดแทนสามารถส่งกระแสไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง และเกิดความเสถียรในการใช้งาน	1,933	31.98
3. โรงไฟฟ้าทดแทนเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาความเจริญของชุมชน ทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นในอนาคต	1,462	24.19
แนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา		
1. ควรคำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชน	1,368	24.11
2. ควรส่งเสริม / ให้ความรู้ในการใช้พลังงานทดแทนที่ได้จากธรรมชาติ อาทิ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานน้ำ เป็นต้น	2,431	42.86
3. ควรสำรวจและปรับปรุงคุณภาพของระบบการผลิตและการส่งกระแสไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ	1,874	33.03

ตาราง 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าใหม่ทดแทนโรงไฟฟ้าที่กำลังหมดอายุ พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่อง กระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นต่อชุมชนต้องสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนเพื่อประสิทธิภาพในการผลิตกระแสไฟฟ้าที่เพียงพอต้องการใช้งาน ร้อยละ 43.83 รองลงมา โรงไฟฟ้าทดแทนสามารถส่งกระแสไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง และเกิดความเสถียรในการใช้งาน ร้อยละ 31.98 และโรงไฟฟ้าทดแทนเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาความเจริญของชุมชนทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นในอนาคต ร้อยละ 24.19 ตามลำดับ

แนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่องควรส่งเสริม / ให้ความรู้ในการใช้พลังงานทดแทนที่ได้จากธรรมชาติ อาทิ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานน้ำ เป็นต้น ร้อยละ 42.86 รองลงมา ควรสำรวจและปรับปรุงคุณภาพของระบบการผลิตและการส่งกระแสไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 33.03 และควรคำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชน ร้อยละ 24.11 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

รายงานผลการศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง โดยสุ่มตัวอย่างจากประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 14 แห่ง (รัศมีประมาณ 5 กิโลเมตร) รวมทั้งสิ้น 5,600 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 5,600 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อนำมาหาค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาสรุปผลการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 5,600 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 – 5 คน อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป และมีระยะห่างจากบ้านพักถึงโรงไฟฟ้า ตั้งแต่ 5 กิโลเมตรขึ้นไป

2. การยอมรับของประชาชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จำนวน 5,600 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 81.60 อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 82.80 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 81.60 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 82.20 เป็นนักเรียน / นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 83.40 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.00 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่ 9 – 10 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.00 และระยะห่างจากบ้านพักถึงโรงไฟฟ้า ส่วนใหญ่ห่างจากโรงไฟฟ้า ช่วง 2 – 2.9 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 83.60

3. การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน พบว่า โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = .610) คิดเป็นร้อยละ 81.40 และหากพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน ลำดับแรก ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = .732) คิดเป็นร้อยละ 82.60 รองลงมา ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = .779) คิดเป็นร้อยละ 81.60 ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = .774) คิดเป็นร้อยละ 81.00 และด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. = .772) คิดเป็นร้อยละ 80.60 ตามลำดับ

4. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน โดยให้ความสำคัญในเรื่องโรงไฟฟ้าและเขื่อนช่วยให้ชุมชนมีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 40.19 รองลงมา ทำให้เกิด

แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น ช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30.95 และโรงไฟฟ้าและเขื่อนสนับสนุนชุมชนในการสร้างอาชีพเสริม การกีฬา และการศึกษาของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 28.86 ตามลำดับ

ส่วนแนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่อง โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีแผนการปรับปรุงคุณภาพของกระแสไฟฟ้าและการจัดการน้ำทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ร้อยละ 36.37 รองลงมา โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรส่งเสริมกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 35.37 และโรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีศูนย์การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนในชุมชน ร้อยละ 28.26 ตามลำดับ

5. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าใหม่ทดแทนโรงไฟฟ้าที่กำลังหมดอายุ โดยให้ความสำคัญในเรื่อง กระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นต่อชุมชนต้องสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนเพื่อประสิทธิภาพในการผลิตกระแสไฟฟ้าที่เพียงพอต้องการใช้งาน ร้อยละ 43.83 รองลงมา โรงไฟฟ้าทดแทนสามารถส่งกระแสไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง และเกิดความเสถียรในการใช้งาน ร้อยละ 31.98 และโรงไฟฟ้าทดแทนเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาความเจริญของชุมชน ทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นในอนาคต ร้อยละ 24.19 ตามลำดับ

ส่วนแนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่อง ควรส่งเสริม / ให้ความรู้ในการใช้พลังงานทดแทนที่ได้จากธรรมชาติ อาทิ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานน้ำ เป็นต้น ร้อยละ 42.86 รองลงมา ควรสำรวจและปรับปรุงคุณภาพของระบบการผลิตและการส่งกระแสไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 33.03 และควรคำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชน ร้อยละ 24.11 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จากข้อค้นพบที่ว่า ประชาชนมีการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน พบว่าโดยภาพรวม และรายด้าน 4 ด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ลำดับแรก ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ รองลงมา ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน และด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร (Joseph T. Klapper, 2000 อ้างถึงในมนัสพงศ์ พัฒนาวิบูลย์, 2553) เป็นการเลือกรับรับสารของมนุษย์ บุคคลมีกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารของตนเอง โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีแนวโน้มที่จะเลือกรับเนื้อหาที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความสนใจที่มีอยู่และจะหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติกับความสนใจของตนเอง แนวคิดของจุรีพร กาญจนการุณ และวาสนา วงค์ฉายา (2553) กล่าวว่า การยอมรับ เป็นการตัดสินใจที่จะนำนวัตกรรมนั้นไปใช้อย่างเต็มที่เพราะนวัตกรรมนั้นเป็นวิถีทางที่ดีกว่าและมีประโยชน์กว่าซึ่งการยอมรับนวัตกรรมเป็นกระบวนการเริ่มต้นตั้งแต่บุคคลหรือชุมชนได้สัมผัสนวัตกรรม ถูกชักจูงให้ยอมรับนวัตกรรม การตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธ ปฏิบัติตามการตัดสินใจและยืนยันการปฏิบัตินั้น กระบวนการนี้อาจช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือ ตัวบุคคล ชุมชนและลักษณะของนวัตกรรม

ในด้านองค์ประกอบในการยอมรับนวัตกรรมนั้น แนวคิดของ ชนัญชิดา คำมินเศก (2552) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่คนเราจะเข้าใจสิ่งเร้าหนึ่งที่ปรากฏหับประสาทสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของเรา การรับสัมผัสเป็นเพียงข้อมูลดิบ แต่ข้อสรุปที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากอวัยวะรับสัมผัสเข้าด้วยกันนั้นเป็นการรับรู้ นอกจากนี้การรับรู้ยังเป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการแรงจูงใจ และทัศนคติของผู้รับสารอีกด้วย แนวคิดของ พรทิพย์ เย็นจะบก และกมลรัฐ อินทรทัศน์ (2556) กล่าวถึง การบริการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ช่วยนำคุณค่ามาสู่องค์กรของลูกค้าโดยการอำนวยความสะดวกในการบูรณาการและประสานสอดคล้องกลยุทธ์ทางธุรกิจกับกลยุทธ์การบริหารจัดการความรู้ความสามารถที่ใช้ได้จริง สิ่งที่ Right Management ให้ความสำคัญมากที่สุดเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ก็คือ วิธีการแบบองค์รวมเพื่อช่วยให้บริษัทต่าง ๆ สามารถสร้างและประสานขีดความสามารถ กระบวนการ ทัศนคติและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำเนินกลยุทธ์ที่องค์กรได้เลือกแล้วให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. จากข้อค้นพบที่ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน โดยให้ความสำคัญในเรื่อง โรงไฟฟ้าและเขื่อนช่วยให้ชุมชนมีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น ช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และโรงไฟฟ้าและเขื่อนสนับสนุนชุมชนในการสร้างอาชีพเสริม การกีฬา และการศึกษาของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่วนแนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่องโรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีแผนการปรับปรุงคุณภาพของกระแสไฟฟ้าและการจัดการน้ำทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โรงไฟฟ้าและเขื่อนควรส่งเสริมกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง และโรงไฟฟ้าและเขื่อนควรมีศูนย์การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรียา สุตา (2555) กล่าวถึงแม้มนุษย์จะถูกโจมตีด้วยสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา มีสิ่งที่ป้อนเข้าสู่การรับรู้ของมนุษย์อยู่ตลอด ซึ่งสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ จำนวนมากขึ้นอาจก่อให้เกิดความสับสนหรือความเข้าใจผิดต่อสิ่งแวดล้อมของเราได้ อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มว่าจะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากการรับรู้ไม่ได้มีหน้าที่ของการเปิดรับข้อมูลทางความรู้สึกทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาทั้งหมดแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น มากไปกว่านั้นการรับรู้เป็นกระบวนการที่มีการคัดเลือกกลั่นกรองเปิดรับเฉพาะสิ่งที่ต้องการเท่านั้น แนวคิดของ สมพิศ สุขแสน (2556) กล่าวถึง การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร องค์กรที่ประสบความสำเร็จจะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืนโดยการทำให้ความสามารถของบุคลากรสอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ การควบรวมหรือการซื้อกิจการ การปรับโครงสร้างใหม่หรือการเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจเป็นตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงเบื้องต้นที่อาจเกิดขึ้นได้กับทุกองค์กร ซึ่งทำให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกระบวนการและระบบเพื่อหาจุดโฟกัสและฟื้นฟูศักยภาพขององค์กรในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวคิดของสันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์ (2551) กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อ แก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้นผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

3. จากข้อค้นพบที่ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีโรงไฟฟ้าใหม่ทดแทนโรงไฟฟ้าที่กำลังหมดอายุ โดยให้ความสำคัญในเรื่อง กระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นต่อชุมชนต้องสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนเพื่อประสิทธิภาพในการผลิตกระแสไฟฟ้าที่เพียงพอต้องการใช้งาน โรงไฟฟ้าทดแทนสามารถส่งกระแสไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง และเกิดความเสถียรในการใช้งาน และโรงไฟฟ้าทดแทนเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาความเจริญของชุมชน ทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นในอนาคต ตามลำดับ ส่วนแนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในเรื่อง ควรส่งเสริม / ให้ความรู้ในการใช้พลังงานทดแทนที่ได้จากธรรมชาติ อาทิ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานน้ำ เป็นต้น รองลงมา ควรสำรวจและปรับปรุงคุณภาพของระบบการผลิตและการส่งกระแสไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ และควรคำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชนตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิลเลี่ยม (Erwin, 1976 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎาวรางกุล, 2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันกับประชาชนใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนแก้ไขร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์การและเจ้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีของ มณฑล จันทร์แจ่มใส (2551) กล่าวถึง ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (The Theory of Social Action) ได้อธิบายถึงการกระทำทางของมนุษย์ (Action of Human) ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับความสนใจและระบบค่านิยมของบุคคล 1) บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality) 2) ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social System) และ 3) วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่และวัฒนธรรมนี้จะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อถือ (Idea of Believes) ความสนใจ (Primary of Interest) และระบบค่านิยมของบุคคล (Ystem of Value Orientation) และแนวคิดของ เกวรินทร์ ละเอียดดีนันท์ (2557) กล่าวว่า การที่ประชาชนได้เรียนรู้ผ่านการศึกษาโดยขั้นตอนการรับรู้ การยอมรับจะเกิดขึ้นได้หากมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้นั้นจะได้ผลก็ต่อเมื่อ บุคคลนั้นได้ทดลองปฏิบัติจนเมื่อเขาแน่ใจว่าสิ่งประดิษฐ์นั้น สามารถให้ประโยชน์อย่างแน่นอน เขาจึงกล้าลงทุนสร้างหรือซื้อสิ่งประดิษฐ์นั้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การยอมรับเป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในการรับเอาสิ่งใหม่มายึดถือปฏิบัติด้วยความเต็มใจ โดยที่พฤติกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นกระบวนการและมีระยะเวลา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข่าวสาร เน้นการประชาสัมพันธ์ด้วยเทคโนโลยีและพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก อาทิ เว็บไซต์ของหน่วยงาน วิทยุ โทรทัศน์ และแอพพลิเคชั่นต่าง ๆ ฯลฯ

1.2 ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อาทิ การให้ประชาชนเข้าร่วมการประชุมในงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการพิจารณาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน

2. ข้อเสนอแนะที่นำไปใช้ในการปรับปรุง

2.1 การส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานของกิจกรรม / โครงการต่าง ๆ ที่จัดให้ชุมชน เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม และคุณภาพงานที่ตรงกับความต้องการของชุมชน

2.2 ควรพัฒนาฐานข้อมูล / ระบบสารสนเทศ และการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนและทันสมัย

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1 ควรนำผลการศึกษาการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน เข้าที่ประชุมผู้บริหารของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เพื่อกำหนดเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3.2 ควรส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษา สุขภาพ และการวางแผนการดำรงชีวิตของชุมชน เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรแยกศึกษารายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ อาทิ การให้ความรู้ / การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกครอบคลุมในทุกมิติ โดยการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ระดับลึก การสนทนากลุ่มแบบเจาะจงมาใช้ในการรวบรวมข้อมูล

4.2 ควรศึกษาการการดำเนินงานในมุมกว้าง นอกเหนือจากการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน อาทิ ความสัมพันธ์

4.3 ควรศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน เพื่อพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวให้เข้าถึงชุมชน

บรรณานุกรม

เกวรินทร์ ละเอียดดีนันท์. (2557). **การยอมรับเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

จุฑามาศ ปินทุกาศ. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกร ในตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จุรีพร กาญจนการุณ และวาสนา วงค์ฉายา. (2553). **การยอมรับนวัตกรรมเทคโนโลยีการเกษตรของชุมชนบ้านยองแหละ อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชวิศา พุ่มดนตรี. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้บริการพร้อมเพย์ (Prompt Pay) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชิดชนก ทองไทย. (2556). **การรับรู้ และทัศนคติที่มีต่อความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียนของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณภัทร์ บรรลังค์. (2553). **ทฤษฎีความพึงพอใจ.** สืบค้นเมื่อสิงหาคม 2561, 10 จากhttp://www.learners.in.th

ณัฐฐา รัตตกุล. (2555). **การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการยอมรับของชุมชนต่อการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าฉะเชิงเทรา โคเจนเนอเรชัน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัฐวุฒิ สง่างาม. (2554). **การสร้างแบรนด์ด้วยการตลาดสีเขียวของกระดาษ “ไอเดีย กรีน”**. ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ดวงเดือน เฟื่องเจริญ. (2549). **การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาแผนประชาสัมพันธ์ของโรงไฟฟ้าลำตะคอง**. ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประชุม สุวัติถี. (2551). **การตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์

ประพันธ์พงศ์ ชิณพงษ์. (2551). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมป์.

ปรีดา เจษฎาวรางกูล. (2550). **การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี**. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปิยะนันท์ บุญณะโยไทย. (2556). **การรับรู้ และทัศนคติของผู้บริโภคต่อสื่อกิจกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)**. ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์สื่อสารการตลาด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

พนิตตา นรสิงห์. (2552). **ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์**. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พรทิพย์ เย็นจะบก และกมลรัฐ อินทรทัศน์. (2556). **กระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข**. สืบค้นเมื่อสิงหาคม 2561, 10 จาก https://pirun.ku.ac.th/~agrpct/envelop/working%20process1

พัชรียา สุตา. (2555). **การรับรู้และทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการซื้อสินค้าผ่าน QR code ในเขตกรุงเทพมานคร**. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

พิชญา วัฒนรังสรรค์. (2556). **การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานโรงแรมระดับ 4 ดาว ย่านสยามสแควร์**. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนาถ วิกรมประสิทธิ. (2554). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ (4 ปี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2553**. ทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

มณฑล จันทร์แจ่มใส. (2551). **ปัจจัยการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว กรณีศึกษา : เกาะมุก จังหวัดตรัง**. ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

มณฑล เอกอดุลย์พันธ์. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร**. ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเศวร

มนัสพงศ์ พัฒนาวิบูลย์. (2553). **การรับรู้ข่าวสาร ทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับภาพลักษณ์ในการให้บริการของธนาคารสินเอเชีย จำกัด (มหาชน)**. ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์สื่อสารการตลาด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2555). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการด้านการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดตรัง**. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมพิศ สุขแสน. (2556). **เทคนิคการทำงานให้มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. (2551). **การศึกษาวิจัยในหน่วยงานท่องเที่ยวภาครัฐ**. จุลสารการท่องเที่ยว

อดิศักดิ์ ภูสิทธิ์วงศานุยุต และคณะ. (2555). **การยอมรับของราษฎรท้องถิ่นต่อการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว จังหวัดตราด**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรุโณทัย อุ่นไธสง. (2552). **คุณภาพการให้บริการของกองกลางเจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

Yamane, Taro. (1970). **Statistics: An Introductory Analysis.** (2d ed.). ToKyo: John Weatherhill, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

วัน/เดือน/ปี..... ละติจูด .....

เวลา ..... ลองจิจูด .....

แบบสอบถาม

“การสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน”

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้า

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามข้อเท็จจริง ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอโดยภาพรวมและไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามใด ๆ ทั้งสิ้น

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ❑ 1. ชาย ❑ 2. หญิง

2. อายุ ..... ปี (*ไม่น้อยกว่า 15 ปีบริบูรณ์*)

3. สถานภาพ ❑ 1. โสด ❑ 2. สมรส ❑ 3. หม้าย / หย่า / แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษา ❑ 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ❑ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ❑ 3. อนุปริญญา / ปวส. ❑ 4. ปริญญาตรี ❑ 5. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ ❑ 1. นักเรียน / นักศึกษา ❑ 2. ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว ❑ 3. พนักงานเอกชน ❑ 4. รับจ้างทั่วไป ❑ 5. เกษตรกร ❑ 6. แม่บ้าน / พ่อบ้าน ❑ 7. รับราชการ / พนักงานของรัฐ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ ❑ 8. อื่น ๆ ระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ..... บาท

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ..... คน

8. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ..... ปี

9. บ้านพักของท่านห่างจากโรงไฟฟ้า
- ❑ 1. มากกว่าหรือเท่ากับ 1 – 1.9 กิโลเมตร
- ❑ 2. มากกว่าหรือเท่ากับ 2 – 2.9 กิโลเมตร
- ❑ 3. มากกว่าหรือเท่ากับ 3 – 3.9 กิโลเมตร
- ❑ 4. มากกว่าหรือเท่ากับ 4 – 4.9 กิโลเมตร
- ❑ 5. มากกว่าหรือเท่ากับ 5 กิโลเมตร

ตอนที่ 2 การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ปานกลาง (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ					
1. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนในชุมชนทำให้การใช้ไฟฟ้าของประชาชนในอำเภอราบรื่น					
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนใช้ไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง					
3. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ไฟฟ้าให้แก่ประชาชน					
ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน					
4. โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดกิจกรรมช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน					
5. โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดโครงการส่งเสริมด้านการศึกษา สุขภาพ และกีฬาแก่ชุมชน					
6. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีส่วนช่วยในการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ของชุมชน					
ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน					
7. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม					
8. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสังคม					
9. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านเศรษฐกิจ					
ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน					
10. เมื่อโรงไฟฟ้าเดิมใช้การไม่ได้ จำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน					
11. โรงไฟฟ้าทดแทนไม่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน					
12. การสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.1 ท่านคิดเห็นอย่างไรที่มีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน (สามารถตอบได้ทั้ง 2 ประเด็น)

- ❑ เห็นด้วย (ประมาณ 2 - 3 ประเด็นที่สำคัญ)
- ❑ ไม่เห็นด้วย (ประมาณ 2 - 3 ประเด็นที่สำคัญ)

เพราะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา (ประมาณ 2 - 3 ประเด็นที่สำคัญ) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านคิดเห็นอย่างไรที่จะมีโรงไฟฟ้าใหม่ ทดแทนโรงไฟฟ้าที่กำลังหมดอายุ (สามารถตอบได้ทั้ง 2 ประเด็น)

- ❑ เห็นด้วย (ประมาณ 2 - 3 ประเด็นที่สำคัญ)
- ❑ ไม่เห็นด้วย (ประมาณ 2 - 3 ประเด็นที่สำคัญ)

เพราะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการปรับปรุงหรือโอกาสในการพัฒนา (ประมาณ 2 - 3 ประเด็นที่สำคัญ) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*** ขอขอบพระคุณท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม / ให้ข้อมูลในครั้งนี้ ***

ภาคผนวก ข
การวิเคราะห์ความสอดคล้องของคำถาม

การวิเคราะห์ความสอดคล้องข้อคำถาม
เรื่อง “การสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน”

ตอนที่ 2 การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

คำชี้แจง +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
0 หมายถึง ข้อคำถามสามารถไม่แน่ใจ
-1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ไม่ได้

เกณฑ์การพิจารณา มากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
น้อยกว่า 0.60 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปใช้ได้

การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	1	2	3	4	5		
2.1 ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ							
1. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนทำให้การใช้ไฟฟ้าของประชาชนในจังหวัดราบรื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนใช้ไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
3. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนในชุมชน ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ไฟฟ้าให้แก่ประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
2.2 ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน							
4. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนช่วยลดรายจ่ายหรือเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
5. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้การสนับสนุนด้านการศึกษา สุขภาพ และด้านกีฬาแก่ชุมชน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
6. โรงไฟฟ้าและเขื่อนช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมด้วยการปลูกป่าหรือสร้างฝายเพื่อประโยชน์ของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
2.3 ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน							
7. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการป่าชุมชน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
8. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนให้ด้านกีฬา	+1	+1	-1	+1	+1	0.60	ข้อคำถามไม่สามารถนำไปใช้ได้
9. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสังคม ได้แก่ โครงการส่งเสริมอาชีพ การให้ทุนการศึกษา	+1	+1	-1	+1	+1	0.60	ข้อคำถามไม่สามารถนำไปใช้ได้
2.4 ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน							
10. เมื่อโรงไฟฟ้าเดิมใช้การไม่ได้ จำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทนเพื่อให้การใช้ไฟฟ้าของชุมชนราบรื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้
11. โรงไฟฟ้าทดแทนช่วยเพิ่มรายได้ให้ชุมชนและไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	+1	0	+1	+1	+1	1	ข้อคำถามสามารถนำไปใช้ได้

การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	1	2	3	4	5		
12. ชุมชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการจัดตั้งโรงไฟฟ้าทดแทน	0	+1	+1	0	0	0.40	ข้อคำถามไม่สามารถนำไปใช้ได้

หมายเหตุ

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือ

คนที่ 1 รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์ ตำแหน่ง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คนที่ 2 รองศาสตราจารย์ ดร.สจีวรรณ ทรรพวสุ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คนที่ 3 รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สังวาระนที ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คนที่ 4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกมล ไพศาล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คนที่ 5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณ์ ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. ข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงเนื้อหาแล้วจึงนำไปใช้จริง

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นรายข้อ

ค่าความเชื่อมั่นรายข้อแบบสัมภาษณ์
เรื่อง “การสำรวจการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน”

ตอนที่ 2 การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้า	ค่าความเชื่อมั่นเมื่อตัดข้อคำถาม
ด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ	
1. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนในชุมชนทำให้การใช้ไฟฟ้าของประชาชนในอำเภอราบรื่น	.920
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนใช้ไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง	.905
3. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ไฟฟ้าให้แก่ประชาชน	.905
ด้านประโยชน์ที่ดีต่อชุมชน	
4. โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดกิจกรรมช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน	.912
5. โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดโครงการส่งเสริมด้านการศึกษา สุขภาพ และกีฬาแก่ชุมชน	.922
6. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีส่วนช่วยในการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ของชุมชน	.912
ด้านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของชุมชนในเรื่องคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน	
7. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม	.910
8. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสังคม	.912
9. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านเศรษฐกิจ	.913
ด้านการยอมรับการสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน	
10. เมื่อโรงไฟฟ้าเดิมใช้การไม่ได้ จำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน	.913
11. โรงไฟฟ้าทดแทนไม่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	.910
12. การสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชน	.903
ค่าความเชื่อมั่นการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	**.918**

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ
“การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน”

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ประเภทการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยปัจจัยร่วม (Common factor) โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบวิธีตัวประกอบหลักปัจจัย (Principal Components Factoring) ได้ปัจจัยร่วม 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านโรงไฟฟ้าและเขื่อนดีต่อชุมชน ด้านโรงไฟฟ้าและเขื่อนดีต่อประเทศ ด้านความจำเป็นที่ต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน

ในขั้นแรก ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูล โดยการนำตัวแปรทั้ง 12 ตัวแปร หาความสัมพันธ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Kasier-Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett’s Test of Sphericity เพื่อนำไปสร้างปัจจัยร่วมหรือลดจำนวนตัวแปรต่อไป ดังตาราง ง.1

ตาราง ง.1 การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลโดยใช้ค่าKasier-Meyer-Olkin (KMO) และBartlett’s Test of Sphericity

การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	KMO	Chi-Square	df	p-value
ตัวแปร 12 ตัว	.905	42945.525*	66	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ง.1 การตรวจสอบความเหมาะสมโดยใช้ค่า Kasier-Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett’s Test of Sphericity พบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .905 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (Kasier, 1983) และค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า ตัวแปรทั้ง 12 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงสามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

จากการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อได้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงในปัจจัยร่วมเพียงปัจจัยเดียว และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Standardized Factor Loading) ต่ำมากหรือใกล้ ๆ 0 ในปัจจัยร่วมอื่น โดยเลือกวิธีการสกัดองค์ประกอบหลัก “PCA” (Principal Component Analysis) และหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวริแมกซ์ (Varimax Rotation)เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เป็นอิสระ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ 3 ข้อ ดังนี้ องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) มากกว่า 1 ขึ้นไป ตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบนั้นต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Standardized Factor Loading) เท่ากับ .40 ขึ้นไป และมีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2551) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของแต่ละองค์ประกอบ ดังตาราง ง.2

ตาราง ง.2 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ค่าความแปรปรวนของตัวแปร	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน	จำนวนตัวแปรในองค์ประกอบ
1	4.041	33.672	33.672	6
2	2.460	20.496	54.168	3
3	2.450	20.413	74.580	3

จากตาราง ง.2 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ขององค์ประกอบการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) มากกว่า 1 ขึ้นไป มีอยู่ 3 ค่า แสดงว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน จัดเป็นองค์ประกอบได้ 3 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าร้อยละของความแปรปรวนและค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ สามารถอธิบายการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ได้ร้อยละ 74.580

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ต้องมีค่ามากกว่า 1 ขึ้นไป มีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และตัวแปรแต่ละตัวต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Standardized Factor Loading) เท่ากับ .40 ขึ้นไป จึงได้องค์ประกอบการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านโรงไฟฟ้าและเขื่อนดีต่อชุมชน ด้านโรงไฟฟ้าและเขื่อนดีต่อประเทศ ด้านความจำเป็นที่ต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน ดังตาราง ง.3

ตาราง ง.3 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน

การยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
ด้านโรงไฟฟ้าและเขื่อนดีต่อชุมชน	
1. โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดโครงการส่งเสริมด้านการศึกษา สุขภาพ และกีฬาแก่ชุมชน (B5)	.810
2. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสังคม (C8)	.806
3. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีส่วนช่วยในการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ของชุมชน (B6)	.792
4. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านเศรษฐกิจ (C9)	.786
5. โรงไฟฟ้าและเขื่อนให้ความร่วมมือกับโครงการของชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม (C7)	.766
6. โรงไฟฟ้าและเขื่อนจัดกิจกรรมช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน (B4)	.760
ด้านโรงไฟฟ้าและเขื่อนดีต่อประเทศ	
7. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนในชุมชนทำให้การใช้ไฟฟ้าของประชาชนในอำเภอราบรื่น (A1)	.852
8. โรงไฟฟ้าและเขื่อนมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนใช้ไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง (A2)	.850
9. การมีโรงไฟฟ้าและเขื่อนใกล้ชุมชน ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ไฟฟ้าให้แก่ประชาชน (A3)	.810
ด้านความจำเป็นที่ต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน	
10. การสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชน (D12)	.854
11. เมื่อโรงไฟฟ้าเดิมใช้การไม่ได้ จำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน (D10)	.842
12. โรงไฟฟ้าทดแทนไม่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน (D11)	.820
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)	8.951
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)	74.581

จากตาราง ง.3 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน พบว่า ด้านโรงไฟฟ้าและเขื่อนดีต่อชุมชน สามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรสำคัญ 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .760 ถึง .810 รองลงมา ด้านโรงไฟฟ้าและเขื่อนดีต่อประเทศ สามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .852 ถึง .810 และ ด้านความจำเป็นที่ต้องมีโรงไฟฟ้าทดแทน สามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .854 ถึง .820 องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 8.951 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 74.581 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 12 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนองค์ประกอบการยอมรับของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าและเขื่อน ได้ร้อยละ 74.581

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบ

ประมวลภาพการเก็บข้อมูล

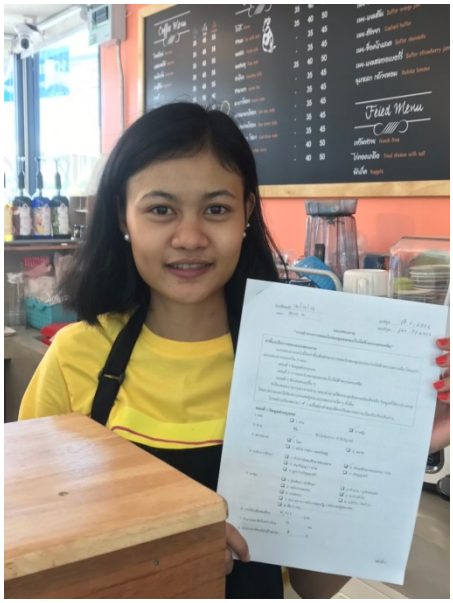

คณะผู้ดำเนินงาน

ปรึกษาคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ฤเดช	เกิดวิชัย	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา	เมฆขำ	รองอธิการบดีฝ่ายแผนงานและประกันคุณภาพ (ประธานคณะกรรมการ)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรเมษฐ์	แสงอ่อน	รองคณบดีฝ่ายบริหาร วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ
อาจารย์ ดร.วลีรักษ์	สิทธิสม	อาจารย์วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ
นายวุฒิกร	มะลิคง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
นางสาวณาฐวดี	พุทธวงค์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
นายวุฒิพงศ์	จันทร์เมืองไทย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

คณะผู้เก็บข้อมูล

นางสาวนภาพร	ยิ่งหาญ	โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ จังหวัดนนทบุรี
ว่าที่ ร.ต.หญิง คณิศร	บุญเรือง	โรงไฟฟ้าบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
นางสาวจีรวรรณ	พิสุทธิพันธุ์	โรงไฟฟ้าพระนครใต้ จังหวัดสมุทรปราการ
นางสาวอังศุมาลิน	นพพรพิกุลสกุล	โรงไฟฟ้าวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
อาจารย์ ดร.เบญจวรรณ	สุจริต	เขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก กฟผ. แม่เมาะ จังหวัดลำปาง เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
อาจารย์ธาตรี	คำแหง	โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โรงไฟฟ้าภาคใต้ จังหวัดกระบี่ เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
อาจารย์ ดร.ภัทรพล	สุวรรณโฉม	เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี เขื่อนวชิราลงกรณ จังหวัดกาญจนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหล็กไหล	จันทะบุตร	เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โรงไฟฟ้าน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น